MALTA

QORTI ĊIVILI
PRIM'AWLA

(Sede Kostituzzjonali)

ONOR. IMĦALLEF
LAWRENCE MINTOFF

Seduta tat-30 ta' Lulju, 2021

Rikors Kostituzzjonali Numru 175/2021 LM

Insignia Cards Limited (C 54426)

vs.

Il-Korp għall-Analiżi ta' Informazzjoni Finanzjarja
u l-Avukat tal-Istat

Il-Qorti,

1. Rat ir-rikors kostituzzjonali ppreżentat fit-18 ta' Marzu, 2021, mis-soċjetà rikorrenti **Insignia Cards Limited (C 54426)** [minn issa 'l quddiem 'is-soċjetà rikorrenti"] kontra l-intimati l-**Korp għall-Analiżi ta' Informazzjoni Finanzjarja** u **l-Avukat tal-Istat** [minn issa 'l quddiem rispettivament 'il-Korp intimat' u 'l-intimat l-Avukat tal-Istat'], li jgħid kif ġej:

"*Jepsonu bir-rispett:*

Introduzzjoni

1. *Permezz ta' ittra datata 24 ta' Novembru 2020, hawn annessa u mmarkata bħala* ***Dok.A*** *(l-"****Ittra****"), il-Korp ikkomunika d-deċiżjoni tiegħu li jimponi piena, hekk imsejħa amministrattiva, fl-ammont ta' €373,670 ai termini tal-artikolu 13 tal-Att Kontra Money Laundering (Kap. 373 tal-Liġijiet ta' Malta) (l-"****Att****") u Regolament 21 tar-Regolamenti Kontra Money Laundering u Finanzjar ta' Terroriżmu (L.S. 373.01 tal-Liġijiet ta' Malta) (ir-"****Regolamenti****").*

2. *Kif jirriżulta mid-Deċiżjoni nnifisha, tali piena amministrattiva ġiet imposta wara li l-Korp allegatament sab diversi nuqqasijiet fl-operat tal-appellant.*

3. *Insignia ħassitha aggravata mid-Deċiżjoni u għaldaqstant ressqet appell quddiem il-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri), skont it-termini tal-Att. Dan huwa anness u mmarkat bħala* ***Dok B*** *u jagħti rendikont dettaljat tal-isfond fattwali li wassal għall-appell in kwistjoni. Madanakollu, apparti aggravji bbażati fuq il-liġi ordinarja, Insignia għandha ukoll ilmenti ta' natura kostituzzjonali li għandhom x'jaqsmu mal-Att, ir-Regolamenti, l-investigazzjoni li ġiet kondotta mill-Korp kif ukoll mad-Deċiżjoni u għaldaqstant qed tressaq ukoll dan ir-rikors kostituzzjonali sabiex din l-Onorabbli Qorti tiddeċiedi dwar l-ilmenti tagħhom*

4. *Fis-suċċint, u kif ser jiġi spjegat fid-dettal iktar l-isfel, Insignia qed tressaq din il-kawża minħabba l-fatt li, skontha, hemm numru ta' dispożizzjonijiet fl-Att u fir-Regolamenti li minnhom infushom jilledu d-dritt tagħha ta' smigħ xieraq. Addizzjonalment, jirriżulta wkoll li l-mod kif tmexxiet l-investigazzjoni kien bi ksur tad-dritt ta' smigħ xieraq. Insignia tissottometti wkoll li l-Att, ir-Regolamenti u l-Implementing Procedures mhumiex ippromulgati abbażi tal-prinċipju* nullum crimen nulla poena sine lege *u għaldaqstant dan ukoll jilledi d-drittijiet fundamentali tagħha. F'dawn il-proċeduri għalhekk, Insignia qed tressaq il-pretenzjonijiet tagħha li:*

   *4.1.1 L-Artikoli 12A, u/jew 13, u/jew 13 A, u/jew 13 B, 13 C u/jew 18, u/jew 19, tal-Att, kif ukoll ir-Regolament 21 tar-Regolamenti li huma d-disposizzjonijiet fil-liġi abbażi ta' liema (a) il-Korp hu mogħni bil-poteri biex jaġixxi bħala investigatur, prosekutur u 'qorti', u (b) jissussisti n-nuqqas ta' rimedju adegwat ta' appell, jilledu d-drittijiet fundamentali tal-bniedem hekk kif protetti mill-Artikolu 39 (1) tal-Kostituzzjoni ta' Malta ("****il-Kostituzzjoni****") u/jew l-Artikolu 6 § 1 tal-Konvenzjoni Ewropea għad-Drittijiet tal-Bniedem ("****il-Konvenzjoni****").*

4.1.2 Il-mod kif tmexxiet l-investigazzjoni u l-proċess investigattiv li wassal biex il-Korp ħareġ id-Deċiżjoni, jilledi l-Artikolu 6 § 3 tal-Konvenzjoni u l-Artikolu 39 (6)(a) tal-Kostituzzjoni;

*4.1.3 L-Artikolu 13 tal-Att, u/jew ir-Regolament 21 tar-Regolamenti u/jew l-Implementing Procedures – Part 1 u Part 2 (Remote Gaming) maħruġa mill-Korp (‘**l-Implementing Procedures**”) abbażi tal-liema l-Korp sab ksur li wassal għad-Deċiżjoni, jilledu l-Artikolu 39 (8) tal-Kostituzzjoni u/jew l-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni. Dan għaliex, il-Korp abbuża mid-diskrezzjoni mogħtija lilu mil-liġi, aġixxa arbitrarjament u b’abbuż tal-poteri tiegħu u sab li Insignia kienet ħatja ta’ akkużi ta’ natura kriminali li ma jirriżultawx mil-liġi.*

L-applikabilità tal-Artikolu 6 § 1 tal-Konvenzjoni u l-Artikolu 39 tal-Kostituzzjoni

5. *L-Artikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni jirrikjedi li meta persuna tkun akkużata b’reat kriminali, dik il-persuna għandha tiġi mogħtija smigħ xieraq fi żmien raġonevoli minn qorti indipendenti u imparzjali mwaqqfa b’liġi. Dan, għall-kuntrarju ta’ proċeduri li jittrattaw deċiżjoni dwar l-eżistenza ta’ drittijiet ċivili fejn l-Artikolu 39(2) tal-Kostituzzjoni jipprovdi illi dan jista’ jsir quddiem kull qorti jew awtorità oħra ġudikanti mwaqqfa b’liġi. Bl-istess mod l-artikolu Artikolu 6 § 1 tal-Konvenzjoni jiggrantixxi ukoll dritt ta’ smigħ xieraq minn tribunal jew qorti imparzjali u indipendenti.*

6. *Hu issa stabbilit mill-ġurisprudenza estensiva illi proċeduri amministrattivi bħal dawk in kwistjoni mhumiex proċeduri ta’ natura ċivili, iżda ta’ natura kriminali. Għaldaqstant, l-Artikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni u l-kap kriminali ta’ Artikolu 6 tal-Konvenzjoni japplikaw. (fn. 1 Diversi sentenzi tal-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem stabbilew li l-kap kriminali ta’ Artikolu 6 ikun japplika għal proċeduri relatati ma’ reati amministrattivi, bħal per eżempju l-proċeduri in kwistjoni dwar il-liġi tal-kompetizzjoni. Ara,* Bendenoun v France*, Rikors Numru 12547/86 (24 ta’ Frar 1994);* Jussila v Finland*, Rikors Numru 73053 (23 ta’ Novembru 2006) u* Engel and others v the Netherlands*, Rikorsi Numru 5100/71, 5102/71, 5370/72 (8 ta’ Ġunju 1976). Il-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem irriteniet illi Artikolu 6 jkun japplika għal proċeduri amministrattivi jekk l-elementi li ġejjin (komunement magħrufa bħala l-*Engel criteria*) ikunu sodisfatti:*

a) Il-liġi li tistipula l-penali tkopri ċ-ċittadini kollha fil-kapaċità tagħhom ta’ taxpayers*;*

b) *Is-*surcharge *ma kinitx intiża bħala kumpens pekunjarju għad-danni imma essenzjalment bħala piena li tiskoraġġixxi lil min jerġa' joffendi;*
c) *Kienet imposta taħt regola ġenerali b'għanijiet kemm deterrenti u punitivi;*
d) *Is-*surcharge *kienet sostanzjali.*

7. *Il-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem ("**QEDB**"), fil-każ* Jussila v Finland (fn.*2 Ċitata* supra) *spjegat fid-dettall id-diversi akkużi kriminali li jistgħu jinġiebu fil-kuntest ta' proċeduri amministrattivi simili għall-proċeduri in kwistjoni u l-applikazzjoni ta' Artikolu 6. F'dan il-każ, il-QEDB iddikjarat is-segwenti:*

   "There are clearly 'criminal charges' of different weight. What is more, the autonomous interpretations adopted by the Convention institutions of the notion of a 'criminal charge' by applying the Engel criteria have underpinned a gradual broadening of the criminal head to cases not strictly belonging to the traditional categories of the criminal law, for example administrative penalties (Ozturk, cited above), prison disciplinary proceedings (Campell and Fell v the United Kingdom, 28 June 1984, Series A no. 80), customs law (Salabiaku v France, 7 October 1988, Series A no. 141-A), competition law (Societe Stenuit v France, 27 February 1992, Series A no. 232-A), and penalties imposed by a court with jurisdiction in financial matters (Guisset v France, no 33933/96, ECHR 2000-IX). Tax surcharges differ from the hard core of criminal law; consequently, the criminal-head guarantees will not necessarily apply with their full stringency."

8. *F'dan ir-rigward, il-ġurisprudenza tal-QEDB żviluppat b'tali mod illi ddikjarat li f'każijiet ta' dawn it-tipi ta' liġi kriminali mhux intranżiġenti (bħall-proċeduri in kwistjoni ta' liġi amministrattiva fil-qasam tal-Money Laundering), penali kriminali jistgħu jiġu mposti minn korp amministrattiv jew non-ġudizzjarju fl-ewwel istanza, iżda l-persuna kontra min il-penali tkun imposta ikollha dritt li titlob stħarriġ ġudizzjarju komplet dwar tali deċiżjonijiet. F'A Menarini Diagnostics S.R.L v Italia, il-QEDB ddeċidiet kif ġej:*

   "59. La conformità con l'articolo 6 della Convenzione non esclude che in un procedimento di natura amministrativa, una "pena" sia inflitta da un'autorità amministrativa. Si presuppone però che la decisione di un'autorità amministrativa che non soddisfi le condizioni di cui all'articolo 6 § 1 debba subire un controllo *a posteriori* da un organo

giudiziario avente giurisdizione piena... Tra le caratteristiche di un organo giudiziario avente piena giurisdizione vi è il potere di riformare in ogni modo, in fatto come in diritto, la decisione, resa da un organo di grado inferiore. Detto giudice deve essere competente a giudicare tutte le questioni di fatto e di diritto rilevanti per la controversia per cui è adito."

9. *Jirriżulta ċar, li għalkemm, dawn l-akkużi huma ta' natura amministrattiva, xorta waħda jittrattaw kwistjonjiet li għandhom natura ta' akkużi kriminali. Kif għamlet il-QEDB, f'Engel, wieħed jagħmel distinzjoni bejn il-pieni li jaqgħu fil-kategorija ta' "*hard core of criminal law*" u pieni li jitnisslu minn "*cases not strictly belonging to the traditional category of the criminal law*". Għalkemm dawn il-każijiet ma jaqgħux taħt il-kategoriji konvenzjonali li ġeneralment insibu taħt il-liġi kriminali, u "*the criminal head guarantees will not necessarily apply with their full stringency*", (fn. 3 Ara* Bedenoun v France *sopraċitata) xorta jrid jiġi f'kull każ protett, u jiġi assigurat li, id-dritt ta' smigħ xieraq tagħhom ma jiġix leż u li l-akkużat għandu jkollu rimedju quddiem Qorti li għandha d-dritt tissindika u tikkonsidra kemm il-kwistjonijiet kollha relatati mal-fatti kif ukoll dawk relatati ma' punti ta' liġi, almenu fl-istadju tal-appell.*

10. *Il-Qorti Kostituzzjonali Maltija wkoll ikkonfermat li dawn it-tip ta' proċeduri, huma ta' natura kriminali u għaldaqstant id-dritt ta' smigħ xieraq għandu japplika. F'dan ir-rigward, referenza issir għas-sentenza* Angelo Zahra v Kummissarju tat-Taxxi Interni (fn. 4 29 ta' Mejju 2015), Federation of Estate Agents v Direttur Ġenerali Kompetizzjon*i (fn. 5 3 ta' Mejju 2016;)) fost oħrajn. Iktar riċentement, fis-sentenza Rosette Thake noe v Kummissjoni Elettorali (fn. 6 Qorti Kostituzzjonali, 8 ta' Ottubru 2018), il-Qorti Kostituzzjonali ddeċidiet b'mod differenti mill-ġurisprudenza tal-QEBD u saħħet iktar id-dritt ta' smigħ xieraq protett mill-Kostituzzjoni. Il-Qorti sabet li nonostante l-fatt li l-poteri mogħtija mil-liġi lill-Kummissjoni Elettorali ikopru kemm il-fakultà li tinvestiga kif ukoll li tieħu deċiżjoni skont l-Att 544, dan kien jilledi d-dritt ta' smigħ xieraq tal-lanjant għaliex il-Kummissjoni Elettorali mhijiex Qorti imparzjali u indipdendenti kif irid l-Artikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni. Dan, nonostante l-fatt li Thake noe setgħet tikkontesta deċiżjoni tal-Kummissjoni Elettorali kemm fuq kwistjonijiet ta' dritt u kemm fuq il-fatti, billi tibda proċeduri legali ġodda quddiem il-Prim' Awla tal-Qorti Ċivili (liema proċeduri huma wkoll soġġetti għall-appell ieħor quddiem il-Qorti tal-Appell). L-emfasi għalhekk hija fuq il-ħtieġa kategorika illi kwistjonijiet ta' natura kriminali jiġu sindikati u deċiżi biss minn qorti indipendenti u imparzjali mwaqqfa b'liġi.*

Il-Ksur tal- Artikolu 6 § 1 tal-Konvenzjoni u l-Artikolu 39 (1) tal-Kostituzzjioni

11. *Analiżi tal-artikoli u r-regolamenti rilevanti tal-Att u tar-Regolamenti jwassal sabiex, wieħed jikkonkludi li hemm leżjoni tad-dritt ta' smiegħ xieraq.*

Il-Kostituzzjoni tal-Korp skont il-liġi: Awtorità mhux indipendenti u awtonoma

12. *Il-Korp mhux awtorità indipendenti u awtonoma. L-artikoli 15 u 16 tal-Att jistabbilixxu l-Korp u jiddefinixxu l-funzjonijiet tiegħu. I-Korp huwa, fost oħrajn, responsabbli għall-ġabra, l-kollazzjoni, l-ipproċessar, l-analisi u t-tixrid ta' informazzjoni bil-għan li jipprevjeni, jinkixef u b'mod effettiv jiġi miġġieled* money laundering *u finanzjar ta' terroriżmu. Fost ħafna poteri, il-Korp għandu l-poter li jissorvelja ċertu operazzjonijiet u jinvestiga lil persuni suġġetti, jagħti istruzzjonijiet, kif ukoll jimponi pieni amministrattivi. Madanakollu, l-Korp ma jistax jitqies bħala Korp li huwa wieħed indipendenti u imparzjali:*

12.1 L-Artikolu 15(3) tal-Att jipprovdi li:

> Il-Korp għandu jagħmel ftehim ta' qadi li tagħmel l-aġenzija mal-Ministru, liema ftehim għandu jistabbilixxi l-finanzjament tal-aġenzija u, mingħajr preġudizzju għall-ġeneralità tal-artikolu 16(1), kull ħidma speċifika li taqa' fl-iskop tal-funzjonijiet tal-Korp li għandhom ikunu indirizzati u miksuba mill-Korp.

Għaldaqstant, il-Ministru responsabbli għall-finanzi jiddetta l-mod kif jiġi finanzjat il-Korp u jista' ukoll jimponi, ħidmiet oħra speċifiċi li għandhom jiġu indirizzati u miksuba mill-Korp, lil hinn mill-artikolu 16 tal-Att. Dan il-ftehim mhuwiex wieħed pubbliku.

12.2 Il-Korp huwa kostitwit minn Bord ta' Gvernaturi u Diretturi (fn. 7 Artikolu 18(1) tal-Att). Il-Bord huwa responsabbli għall-politka li għandha tiġi adottata mill-Korp u li għandha tiġi esegwita u mwettqa mid-Direttur (fn. 8 Artikolu 18(2) tal-Att). Il-Bord huwa kollu kemm hu appuntat mill-Ministru skont it-termini tal-Artikolu 19(2) u (3) tal-Att, il-membri tal-Bord huma mħallsin mill-Ministru tal-Finanzi u huma appuntati biss għall-perijodu ta' tlett snin.

*12.3 Id-deċiżjoni dwar l-impożizzjoni tal-piena amministrattiva tiġi meħuda mill-"*Compliance Monitoring Committee*" tal-Korp li l-membri tagħha huma d-direttur tal-Korp, id-deputy director tal-Korp u rappreżentanti mis-sezzjonijiet tas-*Supervision and Enforcement *u* Legal Affairs *tal-Korp. Fi kliem ieħor, magħmula minn impjegati tal-Korp stess li għalhekk ma humiex imparzjali u li jiġbdu l-istess ħabel tal-Korp.*

13. *Fl-eżerċizzju ta' dawn il-poteri diskrezzjonarji, skont id-dispożizzjonijiet legali li jirregolawh, il-Korp qatt ma jista' jkun imparzjali. Il-Korp huwa awtorità pubblika li taġixxi bħala investigatur, prosekutur u Qorti fl-istess ħin. Huwa enti li:*

   a. *jifformola r-regolamenti li japplikaw lil persuni suġġetti li jirregola;*
   b. *jikkonduċi hu stess, fid-diskrezzjoni tiegħu l-ispezzjonijiet u l-investigazzjonijiet fuq persuni suġġetti u jevalwa l-informazzjoni li jiġbor hu stess;*
   c. *Jaġixxi kemm ta' prosekutur iżda fl-istess ħin ukoll ta' imħallef u sussegwentement jasal għal konklużjonijiet ta' ħtija daqs li kieku kien xi tribunal indipendenti u imparzjali, jew daqs li kieku bħala Korp li jieħu tali deċiżjoni huwa indipendenti minn dak illi fil-fatt jagħmel l-allegazzjoni oriġinali.*

   Tipprova kemm tipprova, l-Korp żgur ma jistax jitqies bħala indipendenti u imparzjali, ċertament qatt ma jista jiġi kkunsidrat indipendenti minnhu nnifsu, jew imparzjali bil-mod ta' kif jikkonkludi l-ħtija meta jkun huwa li jivvalida l-investigazzjonijiet tiegħu stess. Bl-istess mod, il-proċess investigattiv quddiem il-Korp żgur ma jiżgurax dritt ta' smigħ xieraq. Nonostante l-fatt li l-Korp bl-ebda mod mhu awtonomu jew imparzjali, u nonostante l-fatt li persuna suġġetta li tiġi affaċċjata bi proċeduri amministrattivi quddiem il-Korp bl-ebda mod ma jista' jingħata smigħ xieraq, il-Korp jiġi mogħni poteri kbar u diskrezzjonarji biex jimponi sanzjonijiet u multi kbar u punittivi.

14. *Fil-fatt il-pieni li jiġu mposti mill-Korp huma tali li ma jeċċedux €5,000,000, darbtejn daqs l-ammont tal-benefiċċju miksub mill-kontravvenzjoni, jew 10% tat-*turnover *tal-persuna li hija suġġetta għall-multa amministrattiva. Ai termini tar-Regolamenti imbagħad, fil-każ ta' persuna suġġetta li tkun qegħda twettaq xi attività rilevanti (il-Korp ma jistgħax jimponi piena amministrattiva li teċċedi miljun euro (€1,000,000) jew, meta l-benefiċċju li jinkiseb minn dik il-kontravvenzjoni jista' jiġi kwantifikat, li tkun iżjed minn darbtejn l-ammont tal-benefiċċju hekk miksub (fn. 9 Regolament 21(b)(1) tar-Regolamenti). Dawn il-pieni għandhom jiġu mposti skont il-politika u l-proċedura mfassla mill-Bord minn żmien għal żmien (fatt ieħor li jkompli jikkontribwixxi għan-nuqqas ta' imparzjalità u indipendenza) (fn. 10 Artikolu 13 tal-Att) liema politika u proċedura ma tiġix pubblikata u l-Korp anqas ma jġibhom a konjizzjoni ta' persuni suġġetti bħal Insignia.*

15. *Abbażi ta' dan il-fatt biss, jekk din l-Onorabbli Qorti ssegwi d-deċiżjoni l-iktar reċenti tal-Qorti Kostituzzjonali fl-ismijiet* Thake noe v il-Kummissjoni Elettorali*, jirriżulta li hemm akkuża kriminali li qed tiġi determinata minn persuna li la hi Qorti jew tribunal u wisq anqas hija indipendenti u imparzjali, u għaldaqstant dan huwa bi ksur tal-Artikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni.*

16. *Fi kliem ieħor, jekk wieħed għal forza tal-argument irid jagħmel parallel ma reati penali aktar tradizzjonali, dan huwa l-istess daqs li kieku l-pulizija jkollha l-poter li wara investigazzjoni però mingħajr ebda proċess ġudizzjarju tikkundanna lil persuna għall-ħtija.*

L-appell li jingħata skont l-Att lil Insignia mhuwiex rimedju adegwat biex jassigura d-dritt ta' smigħ xieraq

17. *Mingħajr preġudizzju għas-suespost, anke jekk wieħed jieħu l-interpretazzjoni iktar laxka li taddotta l-QEBD, jew il-Qorti Kostituzzjonali fis-sentenza tal-*Federation of Estate Agencies *li pprecediet dik ta'* Thake*, u ċioe, li jekk hemm ċertu leżjonijiet ta' dritt ta' smigħ xieraq fil-proċeduri amministrattivi quddiem il-Korp dawn jistgħu jiġu ssanati iktar tard fl-istadju tal-appell li jittenta jipprovdi għal dritt ta' smigħ xieraq, jiġi umilment sottomess li d-dritt tal-appell mogħti lil Insignia skont l-Att mhuwiex biżżejjed sabiex jipproteġi, jissalvagwardja u jissodisfa d-dritt ta' smigħ xieraq skont il-Kostituzzjoni u l-Konvenzjoni.*

18. *L-Att jipprovdi li d-Deċiżjoni tal-Korp, kif ukoll l-impożizzjoni ta' multa, ai termini tal-Att jew tar-Regolamenti, tista' tiġi appellata skont l-Artikolu 13A. L-appell jista' jsir kemm fuq il-fatti kif ukoll fuq punt ta' dritt. Analiżi superfiċjali ta' din id-dispożizzjoni jwassal biex wieħed mad-daqqa t'għajn jgħid li għalhekk ma hemm l-ebda leżjoni u li appellant jista' jistaqsi għar-reviżjoni kemm fuq punt ta' dritt kif ukoll fuq konsiderazzjoni ta' fatti. Meta però wieħed jikkonsidra l-mod kif il-liġi tippermetti li jsir dan l-appell, jirriżulta li l-liġi hija mankanti u r-rimedju li tipproponi jirriżulta insuffiċjenti. L-appell jiġi rregolat skont id-dispożizzjonijiet rilevanti tal-Kap 12 li għandhom x'jaqsmu mal-proċeduri tal-appell ċivili. Il-proċedura tal-appell, però, skont kif regolata mil-liġi mhix tali biex tissanzjona l-ksur tad-dritt ta' smigħ xieraq fil-proċeduri li saru quddiem il-Korp. L-appell li jista' jsir skont l-Att, kif ukoll id-disposizzjonijiet tal-Kap 12 li jirregolaw il-proċedura tal-appell, ma jirriżultawx fil-possibilità ta' Qorti li b'mod sħiħ tista' tikkonsidra u tiddetermina l-akkuża kriminali.*

19. *Dan għas-segwenti raġunijiet:*

19.1 *Il-proċedura tal-appell, fil-Kap 12 hija regolata b'mod strett u ma tixbaħx il-proċeduri fil-Prim' Istanza meta wieħed jibda proċeduri legali u jkollu d-dritt iressaq il-provi, jistaqsi għall-produzzjoni ta' dokumenti li m'għandux fil-pussess tiegħu, jagħmel kontroeżamijiet u sottomissjonijiet ulterjuri.*

19.2 *Fl-appell il-proċeduri bil-miktub jingħalqu mal-preżentata tar-rikors tal-appell u r-risposta. Huwa biss f'każijiet eċċezzjonali li l-Qorti tal-appell tista' tippermetti, lil waħda mill-partijiet, li tippreżenta skrittura oħra. (fn. 11 Artikolu 147 tal-Kap 12).*

19.3 *Kull dokument rilevanti għall-appell għandu jiġi mehmuż mar-rikors tal-appell. (fn. 2 Artikolu 145 tal-Kap 12). Kwalunkwe dokument ieħor li ma ġiex ippreżentat mar-rikors tal-appell jista' jiġi ppreżentat biss f'każijiet limitati u eċċezzjonali li huma mniżżlin fl-Artikolu 150 tal-Kap 12 u dan biss bl-awtorizazzjoni speċifika tal-Qorti.*

19.4 *Bħala regola, fl-istadju tal-appell quddiem il-Qorti tal-Appell, ma jistgħux jinġiebu xhieda. Xhieda huma aċċettati biss f'dawk l-istanzi speċifiċi tal-Artikolu 208 tal-Kap 12 (fn. 13 a) meta l-parti kuntrarja tagħti l-kunsens tagħha; jew (b) meta, bil-ġurament jew b'mezzi oħra, jiġi ppruvat li l-parti li trid iġġib ix-xiehda ta' dak ix-xhud ma kinitx taf biha, jew ma setgħatx, bil-mezzi li tagħti l-liġi, iġġib dak ix-xhud fil-qorti tal-ewwel grad; jew (ċ) meta t-talba biex tinġieb ix-xiehda ta' dak ix-xhud tkun saret u ġiet miċħuda quddiem il-qorti tal-ewwel grad, u l-qorti fi grad ta' appell tkun ta' fehma li dik ix-xiehda hija ammissibbli u rilevanti; jew (d) meta l-qorti fi grad ta' appell hija ta' fehma li x-xiehda ta' dak ix-xhud hija meħtieġa jew utili).*

19.5 *F'dawn il-proċeduri tal-appell, anke jekk ikun konċess li jitressqu l-provi, tkun l-appellanta (u ċioè l-persuna imputata) li trid tipprova l-innoċenza tagħha u tressaq il-provi hi stress, minflok ma jkollok l-awtorità pubblika li tipprova hi stess li hemm responsabblità ta' ksur. B'hekk jinqaleb l-oneru tal-prova li imedjatament impoġġi lill-appellant fi żvantaġġ insormontabbli.*

19.6 *Il-Qorti tal-Appell hija biss Qorti ta' reviżjoni u mhux Qorti li tista' tikkonsidra l-kwistjonijiet kollha li għandha quddiemha mill-bidu nett. Il-Qorti tal-Appell, skont il-ġurisprudenza, m'għandhiex tissostitwixxi d-diskrezzjoni ta' dak li ħa l-ewwel deċiżjoni fil-prim' istanza, u għandha biss tikkonsidra interpretazzjoni differenti tal-fatti jekk hemm raġunijiet gravi biżżejjed jew jekk il-parti kkonċernata ser tkun ppreġudikata gravement bl-interpretazzjoni tal-fatti.*

19.7 Il-proċeduri quddiem il-Qorti tal-Appell huma proċeduri qosra – ġeneralment, huma proċeduri fejn isiru biss żewġ seduti jew tlieta. Addizzjonalment, skont l-Artikolu 13A tal-Att, l-appell għandu jinstema' u jiġi deċiż fiż-żmien 6 xhur biss mill-ewwel seduta tal-appell u ma jista' jkun hemm ebda estenzjoni ta' dan it-terminu ħlief bil-kunsens tal-partijiet jew għar-raġunijiet eċċezzjonali ġustifikati.

20. *Mis-suespost jirriżulta li l-proċess tal-appell konċess lil Insignia abbażi tal-Att, mhuwiex wieħed li jipproteġi bis-sħiħ id-drittijiet tagħhom skont l-Artikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni u l-Artikolu 6 § 1 tal-Konvenzjoni. Dan għaliex, il-proċeduri kkontemplati mhumiex tali li jagħtu ebda forma ta' ċertezza jew ta' serħan tal-moħħ li Insignia verament ser ikollha ta' smigħ xieraq u adegwat.*

21. *Huwa essenzjali li l-liġi awtomatikament tagħti l-opportunità lil-Qorti li tagħmel determinazzjoni finali u dan wara li:*

    21.1 tagħmel apprezzament komplet tal-fatti u l-liġi rilevanti;
    21.2 ikollha aċċess komplet u sħiħ għall-file intern tal-Korp li jkun fih kull dokumentazzjoni, informazzjoni, konsiderazzjonijiet interni li għamel il-Korp fir-rigward tas-soċjetà akkużata bir-reat amministrattiv;
    21.3 tisma' x-xhieda kollha li għandhom il-partijiet u li tista' tkun rilevanti f'dawn il-proċeduri u mhux tkun ristretta għall-provvedimenti tal-Kap 12 f'dan ir-rigward.

22. *Anki jekk bħala fatt il-Qorti tal-Appell, f'każijiet partikolari, tikkonċedi dan kollu fil-proċess tal-appell, dan ma jista qatt jissana il-pożizzjoni defiċjenti tal-liġi. Hija il-liġi li għandha tipprovdi għal din il-protezzjoni u mhux id-diskrezzjoni tal-Qorti li qegħda tippresjedi xi appell partikolari. Din propju m'għandix u ma tistax tkun mera konċessjoni tal-Imħallef li qiegħed jippresjedi, iżda dritt fundamentali, dritt fil-fatt protett mill-Kostitizzjoni. Iċ-ċertezza tad-dritt u tal-protezzjoni tad-dritt huma essenzjali fl-ambitu ta' drittijiet fundamentali tal-bniedem u m'għandhom qatt jiddependu fuq l-eżerċizzju minn ġudikant ta' diskrezzjoni li tippermettilu l-liġi.*

23. *Bl-istess mod, sabiex ikun hemm il-parità tal-armi, persuna li għandha quddiema proċeduri ta' investigazzjoni li jistgħu jwasslu għal-deċiżjoni bħal ma huma d-Deċiżjoni, Insignia għandu jkollha addizzjonalment:*

23.1 Dritt garantit mil-liġi li tressaq kull prova neċessarja sabiex tiddefendi ruħha u dan fi żmien raġonevoli, mingħajr ma tiġi stultifikata abbażi ta' proċedura limitata mfassla mil-liġi;

23.2 Dritt ta' preżunzjoni ta' innoċenza u li l-oneru tal-prova ta' allegat ksur tibqa' dejjem fuq il-Korp u mhux – minflok – fuq Insignia. F'dan il-każ, bid-disposizzjonijiet legali li hemm a dispożizzjoni tagħha, Insignia hija preżunta ħatja tal-akkużi li nġiebu kontriha u minflok trid tressaq prova kontrarja hi stess għas-sodisfazzjoni tal-Qorti;

23.3 Dritt li jkollha aċċess komplet għad-dokumentazzjoni, informazzjoni u konsiderazzjonijiet kollha rilevanti (inkluż dawk interni tal-Korp) sabiex tkun verament tista' tiddefendi ruħha u sabiex tifhem b'mod sħiħ kif ttieħdu d-Deċiżjoni fil-konfront tagħha.

24. *Insignia m'għandhiex iċ-ċertezza li ser tkunu tista' ttella' kull prova neċessarja quddiem il-Qorti jew li inkella tressaq x-xhieda tagħha. Din il-fakoltà għandha tkun waħda inerenti u awtomatika fil-proċess sħiħ, dan huwa dritt li għandha tkun il-liġi stess li tiggarantih u m'għandux jiddependi fuq ebda diskrezzjoni ta' ġudikant. Dan huwa aktar il-każ tenut kont tal-fatt li sa dak iż-żmien kien il-Korp biss li kien jiddetta t-termini tal-investigazzjoni, kien jitlob l-informazzjoni, janalizzaha u jasal għad-Deċiżjoni mingħajr ebda forma ta' sorveljanza jew skrutinju. Lanqas għandha iċ-ċertezza li l-Korp ser jissottometti d-dokumentazzjoni kollha rilevanti għall-kawża jew li ser ikollha d-dritt tistaqsi għaliha. Sabiex tipprova tagħmel hekk, Insignia ser ikollha tagħmel talba speċifika quddiem il-Qorti u dan biss taħt id-disposizzjonijet tal-Kap 12 li jagħtu l-fakultà lil parti fl-appell tagħmel din it-talba. Il-Qorti tista' faċilment tiċħad it-talba, jew inkella tista' tilqa' t-talba biss f'dawk il-każijiet limitati li tippermetti l-liġi. Addizzjonalment, il-Qorti tal-Appell ser tkun taħt pressjoni li tiddetermina l-appell, li jista' jkun ta' natura kumplessa, biss fi żmien sitt xhur kif kontemplat fl-Artikolu 13 tal-Att. Dan meta solitament il-proċedura tal-appell quddiem il-Qorti tal-Appell iddum ferm iktar u meta proċeduri legali quddiem Qorti tal-Prim' Istanza, mogħnija bid-dritt li tisma' kull prova rilevanti u tisma' s-sottomissjonijiet tal-partijiet ukoll idumu ferm aktar. Dan kollu jista' jwassal biex ikollu effett fuq il-*forma mentis *tal-Qorti meta tiġi biex tiddetermina rikjesta għal preżentazzjoni tad-dokumentazzjoni jew tal-ġbir ta' provi u smigħ ta' xhieda. Għaldaqstant l-istruttura leġislattiva mhux biss ma tipprovdi ebda garanzija ta' smigħ xieraq, talli hija mfassla propju b'mod illi smigħ xieraq ikun improbabbli, u jista' biss jissuċċiedi jekk il-ġudikant jeżerċita d-diskrezzjoni tiegħu u f'ċerti każijiet ikollu jagħmel hekk billi jinterpreta il-Kap. 12 b'mod ġeneruż biex jammetti l-ammissibilità ta' ċerti provi u/jew*

dokumenti f'istadju tal-appell. Fi ftit kliem, Insignia m'għandha assolutament ebda garanzija li ser tkun tista' tressaq il-każ tagħha quddiem il-Qorti tal-Appell u tiddefendi ruħha skont kif tiggarantixxi l-Kostituzzjoni u l-Konvenzjoni.

Il-ksur ta' dritt tal-parità tal-armi

25. *Mingħajr preġudizzju għas-suespost, Insignia tissottometti ukoll li hemm elementi oħra fil-liġi li jwasslu sabiex f'dan il-każ ma hemm l-ebda parità tal-armi. Nibdew l-ewwel bid-dritt ta' non-inkriminazzjoni li hu leż bid-disposizzjonijiet tar-Regolamenti.*

26. *F'Saunders v United Kingdom, il-QEDB qalet illi:*

> "It considers that the general requirements of fairness contained in Article 6, including the right not to incriminate oneself, apply to criminal proceedings in respect of all types of criminal offences without distinction from the most simple to the most complex. The public interest cannot be invoked to justify the use of answers compulsorily obtained in a non-judicial investigation to incriminate the accused during the trial proceedings." (fn. 14 Para. 74)

27. *Isegwi allura illi r-Regolament 21 tar-Regolamenti kjarament jikser d-drittijiet ta' Insignia għal smigħ xieraq kif protetti minn Artikolu 6 § 1 tal-Konvenzjoni u Artikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni. L-impożizzjoni ta' multi ta' din in-natura huma tali illi jistgħu biss iwasslu biex jisfurzaw lil Insignia biex tagħti kull informazzjoni mitluba f'investigazzjoni. Il-multi huma ta' natura punittiva, jistgħu jiġu applikati b'mod wiesgħa ħafna skont id-diskrezzjoni tal-Korp (li huwa l-istess uffiċjal li jinvestiga u wkoll jiddeċiedi jekk hemmx ksur jew le) u barra minn hekk huma eċċessivi u possibilment debilitanti. Dan jitfa' lil kull intrapriża fi żvantaġġ għall-preġudizzju tal-prinċipju tal-*equality of arms *u d-dritt li wieħed ma jitfax ħtija fuqu. Dawn id-dispożizzjonjiet huma totalment opposti għal dak id-dritt – fis-sens illi l-persuna li qed tiġi investigata mhix mogħtija għażla dwar x'tip ta' informazzjoni tista' tipprovdi liberament lill-awtorità investiganti jew jekk tabilħaqq, ma tridx tipprovdi affattu tali informazzjoni. Għall-kuntrarju, persuna suġġetta investigata tispiċċa dahra mal-ħajt u minħabba n-natura punitiva tal-liġi, tiġi mġiegħla tipprovdi informazzjoni li tista' twassalha biex tinkrimina ruħha.*

28. *Inoltre Insignia tissottometti li hemm in-nuqqas tal-parità tal-armi anke fir-rigward ta' termini. Il-Korp għandu diskrezzjoni assoluta fir-rigward tat-termini tiegħu meta jwettaq investigazzjoni, u kemm jista' jdum jinvestiga biex jikkonkludi rapport u jagħti deċiżjoni. Il-Korp jista' jaħdem kif u meta*

konvenjenti għalih u jieħu ż-żmien kollu neċessarju biex jiddelibera u joħroġ deċiżjoni finali. Min-naħa l-oħra, Insignia kienet marbuta bit-termini limitati konċessi lilha mill-Korp u termini ffissati fid-diskrezzjoni tal-Korp. Jekk ma tissodisfax dawk it-termini, l-Korp seta' jimponi multa amministrattiva fuqha. Umbagħad, wara li l-Korp jieħu ż-żmien kollu biex joħroġ id-Deċiżjoni, Insignia għandha biss għoxrin jum biex tippreżenta l-appell tagħha. Jirriżulta f'dan il-każ li l-Korp kellu kontroll sħiħ tal-proċess investigattiv u dam aktar minn sena biex jasal għad-Deċiżjoni. Min-naħa l-oħra, Insignia mbagħad għandha biss għoxrin jum biex tifhem id-Deċiżjoni u tara jekk u kif għandha tappella minnhom. Dan kollu mingħajr ma għandha aċċess għall-files li jikkonċernawha u li qegħdin f'idejn il-Korp.

29. *Għal dawn ir-raġunijiet kollha, Insignia tissottometti li jirriżulta biċ-ċar li d-drittijiet tagħha kif sanċiti mill-Artikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni u l-Artikolu 6 § 1 tal-Konvenzjoni qed jiġu leżi.*

Ksur tal-Artikolu 6 § 3 tal-Konvenzjoni u l-Artikolu 39 (6) tal-Kostituzzjoni

30. *Mingħajr preġudizzju għas-suespost, Insignia tissottometti umilment illi l-proċess ta'* compliance review*/investigazzjoni adottat mill-Korp, jikser id-drittijiet fundamentali tagħha kif protetti minn Artikolu 39(6)(a) tal-Kostituzzjoni u Artikolu 6 § 3(a) tal-Konvenzjoni.*

31. *Artikolu 39(6)(a) tal-Kostituzzjoni jipprovdi kif ġej:*

"(6) Kull min ikun akkużat b'reat kriminali –

(a) għandu jiġi nformat bil-miktub, b'ilsien li huwa jifhem u bid-dettalji, dwar ix-xorta tar-reat li bih ikun akkużat;"

32. *Bl-istess mod, l-Artikolu 6 § 3(a) tal-Konvenzjoni jipprovdi li kull persuna akkużata b'reat kriminali għandha, bħala minimu, id-dritt li tkun infurmata minnufih, b'lingwa li tifhem u bid-dettall, dwar in-natura u r-raġuni tal-akkuża kontra tagħha.*

33. *Insignia tissottometti illi l-protezzjoni taħt dawn l-artikoli tapplika anke waqt l-investigazzjoni tal-Korp li twassal għall-ħruġ tal-*minded letter *tagħha, liema ittra ħarġet f'April 2020 (**Dok. C**) ("il-*Minded Letter*") u sussegwentement id-Deċiżjoni. Il-QEDB kellha diversi opportunitajiet biex tespandi fuq meta persuna tkun ikkunsidrata bħala "akkużat" u meta, għaldaqstant id-drittijiet tal-Artikolu 6 jidħlu fis-seħħ.* F'Deweer v Belgium (*fn. 15 Rikors Numru 6903/75 deċiża fis-27 ta' Frar 1980) il-QEDB qalet illi l-importanza tad-dritt*

għal smigħ xieraq f'soċjetà demokratika wasslet lill-Qorti biex tippreferi konċett sostantiv minflok formali tal-akkuża kontemplata f'Artikolu 6. (fn. 16 Ibid. Para 44) Il-Qorti tat definizzjoni wiesgħa lit-terminu "akkuża". F'Foti and others v Italy (fn. *16 Ibid. Para 44), il-QEDB qalet illi:*

> "this may have occurred on a date prior to the case coming before the trial court (see, for example, the above-mentioned Deweer judgement, Series A no. 35, p. 22, § 42), such as the date of the arrest, the date when the person concerned was officially notified that he would be prosecuted or the date when the preliminary investigations were opened (see the Wemhoff judgement of 27 June 1968, Series A no. 7, pp. 25-27, § 19, the Neumeister judgement of the same date, Series A no. 8, p. 41, § 18, and the above-mentioned Ringeisen judgment, Series A no. 13, p. 45, § 110). Whilst "charge", for the purposes of Article 6 § 1 (art. 6-1), may in general be defined as "the official notification given to an individual by the competent authority of an allegation that he has committed a criminal offence", it may in some instances take the form of other measures which carry the implication of such an allegation and which likewise substantially affect the situation of the suspect (see, inter alia, the Eckle judgement of 15 July 1982, Series A no. 51, p. 33, § 73)" *(fn. 18 Ibid para 52)*

34. F'Ommer v Germany *(fn. 19 Applikazzjoni Numru 26073.03 deċiża fit-13 ta' Novembru 2008, para 54) il-Qorti kkunsidrat li l-esponent kien "akkużat" fil-ġurnata meta rċieva ittra mill-pulizija titolbu biex imur fil-kwartieri ġenerali biex jiġi nterrogat b'konnessjoni mat-twettiq ta' allegat reat.*

35. *Għaldaqstant, a bażi tal-ġurisprudenza imsemmija hawn fuq, id-drittijiet garantiti minn Artikolu 6 tal-Konvenzjoni japplikaw mill-mument li Insignia ġiet mitluba tagħti l-informazzjoni minħabba potenzjali ksur tal-Att.*

36. *Qabel mal-Korp ħareġ id-Deċiżjoni, hu ħareġ l-*Minded Letter *fejn informa lil Insignia dwar il-fatt li hu kien qed jikkonsidra jimponu multa għal-ksur tar-Regolamenti u tal-*Implementing Procedures *(il-"*Minded Letter*") u fejn infurma il-Insignia li mill-*compliance review*/investigazzjoni li għamel sab li kien hemm ċertu nuqqasijiet u kien qed jikkontempla isib ksur tal-liġijiet applikabbli. Il-Korp, imbagħad stieden lil Insignia jagħmel is-sottomissjonijiet tagħhom f'dan ir-rigward. Madanakollu, il-Korp ma nfurmax lil Insignia dwar l-ammont ta' penali li kien bi ħsiebu jimponi għal kull allegat ksur u għaldaqstant Insignia ma kinitx konsapevoli tan-natura tal-gravità tal-akkuża fil-konfront tiegħu.*

37. *Jirriżulta għalhekk li l-Korp ma nfurmax sew lil Insignia dwar in-natura tal-akkuża u l-gravità o meno tal-akkuża li kienet qed tinġieb kontriha jew x'tip ta' ksur u multi setgħu jiġu imposti fuqha. B'dan il-mod, Insignia ma kinitx f'pożizzjoni li tiddefendi ruħha sewwa minn kull allegazzjonijiet magħmula. Issir referenza għal Pelissier and Sassi v France (fn. 20 Applikazjoni Numru 25444/94 deċiża fil-25 ta' Marzu 1999) fejn il-QEDB qalet:*

> "51. The Court observes that the provisions of paragraph 3(a) of Article 6 point to the need for special attention to be paid to the notification of the "accusation" to the defendant. Particulars of the offence play a crucial role in the criminal process, in that it is from the moment of their service that the suspect is formally put on notice of the factual and legal basis of the charges against him (see the Kamasinski v. Austria judgment of 19 December 1989, Series A no. 168, pp. 36-37, § 79). Article 6 §3(a) of the Convention affords the defendant the right to be informed not only of the cause of the accusation, that is to say the acts he is alleged to have committed and on which the accusation is based, but also the legal characterisation given to those acts. That information should, as the Commission rightly stated, be detailed.
>
> 52. The scope of the above provision must in particular be assessed in the light of the more general right to a fair hearing guaranteed by Article 6 § 1 of the Convention (see, mutatis mutandis, the following judgements: Deweer v. Belgium of 27 February 1980, Series A no. 35, pp. 30-31, § 56; Artico v. Italy of 13 May 1980, Series A. No 37, p. 15, § 32; Goddi v. Italy of 9 April 1984, Series A no. 76, p. 11, § 28; and Colozza v. Italy of 12 February 1985, Series A no. 89, p. 14, § 26). The Court considers that in criminal matters the provision of full, detailed information concerning the charges against a defendant, and consequently the legal characterisation that the court might adopt in the matter, is an essential prerequisite for ensuring that the proceedings are fair."

38. *F'dan il-każ, hu sottomess illi filwaqt li l-Korp mhux mistenni li jipprovdi l-informazzjoni u d-dettall kollu rigward l-allegat ksur li kien qed jipproponi li jsib, huwa kellu, tal-inqas, jipprovdi lil Insignia bi spjegazzjoni ċara tal-kwistjoni li kienet qed tiġi nvestigata kif ukoll jiddeskrivi kjarament il-preżunti fatti li dwarhom bi ħsiebu jimponi multa. Kellu ukoll jagħti indikazzjoni tal-multa li kien ser jipproponi li jimponi. B'hekk, Insignia kien ikollha (a) l-opportunità li tanalizza b'mod sewwa kemm kienu gravi l-akkużi fil-konfront*

tagħha u twieġeb b'mod sew u opportun u/jew (b) tpoġġi l-investigazzjoni fil-kuntest proprju u tieħu l-miżuri neċessarji meta twieġeb d-domandi magħmula lilha u tipprvodi informazzjoni b'mod xieraq u b'mod li tkun ta' għajnuna għad-difiża tagħha. Madanakollu, dan ma sarx: minflok, hu sottomess li Insignia ma ngħatatx id-dettalji kollha tal-bażi tal-investigazzjoni li kienet qed issir fil-konfront tagħha u b'riżultat t'hekk kien hemm ksur tad-drittijiet kif protetti mill-Artikolu 6 § 3(a) tal-Konvenzjoni u l-Artikolu 39 (6)(a) tal-Kostituzzjoni.

Ksur tal-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni u l-Artikolu 39 (8) tal-Kostituzzjoni

39. *Insignia ukoll tgħid li mid-Deċiżjoni jirriżulta li hemm ksur tal-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni kif ukoll tal-Artikolu 39(8) tal-Kostituzzjoni. Il-maġġor parti tas-sejbien ta' ksur fid-Deċiżjoni, huma bbażati fuq interpetazzjoni suġġettiva għall-aħħar ta' regoli ġenerali kontenuti fir-Regolamenti u l-*Implementing Procedures*, jew inkella fuq numru ta' dispozizzjonijiet ta'* Implementing Procedures *li kienu ġew disponibbli bħala linji gwida għall-persuni suġġetti miżerjament xahrejn qabel saret investigazzjoni.*

40. *Sabiex jissodisfaw ir-rekwiżiti tal-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni u l-Artikolu 39(8) tal-Kostituzzjoni, ir-Regolamenti u l-*Implementing Procedures *għandhom ikunu ċari u m'għandhom iħallu ebda dubbju dwar kif iċ-ċittadin jista' jonora l-obbligi tiegħu fil-konfront tal-liġi. L-ebda awtorità pubblika m'għandha żżomm ċittadin responsabbli ta' ksur ta' regolament li jwassal għal multi ta' natura sostanzjali, addiritura ta' natura penali, mingħajr ma jkun hemm ksur ta' liġi jew regolament li jimponu obbligu ċar, u fejn il-liġi tħalli diskrezzjoni dwar kif għandu jew jista' persuna jonora l-obbligi mposti fuqu mil-liġi allura il-benefiċċju tad-dubju għandu f'kull każ ikun favur iċ-ċittadin.*

41. F'Camilleri v Malta *(fn. 21 QEBD, Każ numru 42931/10, 22 ta' Jannar 2013, para 34-35; ara wkoll Varvara v Italy 47475/09, G.I.E.M S.r.l and others v Italy Nos 1828/06) il-QEBD stabbiliet li*

> "The guarantee enshrined in Article 7 should be construed and applied, as follows from its object and purpose, in such a way as to provide effective safeguards against arbitrary prosecution, conviction and punishment. Article 7 § 1 of the Convention sets forth the principle that only the law can define a crime and prescribe a penalty *(nullum crimen nulla poena sine lege)*. It follows that offences and the relevant penalties must be clearly defined by law. This requierment is satisfied where the

individual can know from the wording of the relevant provisions and, if need be, with the assistance of the courts' interpretation of it, what acts and omissions will make him criminally liable (Scoppola v Italy (no. 2) 10249/03 (17 September 2009)

When speaking of "law" Article 7 alludes to the very same concept as that to which the Convention refers elsewhere when using that term, a concept which comprises statute law as well as case-law and implies qualitative requirements must be satisfied as regards both the definition of an offence and the penalty the offence in question carries (see Kafkaris, 12 February 2008). An individual must know from the wording of the relevant provision and, if need be, with the assitance of the courts' interpretation of it, what acts and omissions will make him criminally liable and what penalty will be impsoed for the act and/or omission."

42. *Għaldaqstant, liġi li tista' timponi xi forma ta' sanzjoni ta' natura kriminali trid tkun ċara u għandu jkollha bilfors element ta'* foreseeability *fejn persuna tkun tista' tifhem b'mod ċar x'inhi ir-responsabblità tagħha u xi dmirijiet legali għandha sabiex ma tiġix responsabbli ta' ksur ta' dik id-disposizzjoni. Filwaqt li fil-qasam tradizzjonali ta' akkużi kriminali (hekk imsejjħa* hard core*) hemm bżonn ukoll ta' dak li l-QEBD tiddeskrivih bħala l-'*mental link*' jew aħjar il-*mens rea *(kif komunament nirreferu għalih f'Malta, għall-finijiet ta'* soft core criminal offences*, bħala huma dawk li jaqgħu taħt l-Att u r-Regolamenti, ma hemmx neċessarjament bżonn il-*mens rea *sal-livell meħtieġ għall-offiżi kriminali* hard core *(fn. 22 G.I.E.M. S.R.L. and Others v. Italy) Madanakollu, dejjem hemm bżonn ta' ċarezza fil-liġi ta' x'jista' jikkostitwixxi offiża kriminali u l-liġi trid tiżgura li s-sejbin ta' ħtija ta' akkuża kriminali mhix waħda arbitrarja.*

43. *Mid-Deċiżjoni jirriżulta bl-iktar mod ċar li hemm leżjoni tal-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni u l-Artikolu 39(8) tal-Kostituzzjoni. Ir-rikorrenti jissottomettu li l-mod kif ġew interpretati ċerti partijiet mir-regolamenti u/jew l-*Implementing Procedures *mill-Korp fid-Deċiżjoni, jilledu d-drittijiet fundamentali ta' Insignia kif sanċiti fl-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni u fl-Artikolu 39(8) tal-Kostituzzjoni.*

44. *Il-mod kif dawn id-diposizzjonijiet legali huma miktubin huma ġeneriċi. Addizjonalment, il-mod kif applika r-Regolamenti u l-*Implementing Procedures *il-Korp kien arbitrarju għall-aħħar. Mhux hekk biss però, kif diġà ntqal fil-paragrafi preċedenti, meta l-Korp ħareġ il-*Minded Letter *u stieden lil Insignia tagħmel s-sottomissjonijiet finali f'dan ir-rigward qabel mal-Korp jasal*

għal deċiżjoni finali, il-Korp ma nfurmax lil Insignia dwar l-ammont ta' penali li kien bi ħsiebu jimponi għal kull allegat ksur u għaldaqstant Insignia ma kinitx konsapevoli tan-natura tal-gravità tal-akkuża fil-konfront tagħha.

45. *Il-Korp jippretendi li fejn il-liġi timponi fuq persuna suġġetta rekwiżiti jew obbligi ġeneriċi, il-Korp għandu diskrezzjoni assoluta li dawk ir-rekwiżiti u/jew obbligi ġeneriċi jinterpretahom hu kif irid, bi kwalunkwe mod soġġettiv li jaħsibha hu, u mingħajr ma għandu għalfejn ikun raġonevoli jew inkella jagħti raġunijiet għad-deċiżjonijiet tiegħu jew għal mod kif qed jinterpreta dawk l-obbligi ġeneriċi. It-teżi tal-appellant hi li għandha tkun il-liġi biss li tista' tipprovdi liċ-ċittadin b'ċertezza dwar il-kondotta tiegħu, kif ukoll il-mod ta' kif jikkomporta ruħu. Issa l-esponent jifhem illi f'ċertu każijiet, l-Istat, jew awtorità pubblika, huwa mogħni b'ċertu diskrezzjoni meta jkun qed jevalwa jekk hemmx ksur ta' liġi jew le. Madanakollu, dik id-diskrezzjoni mhix assoluta jew għal kollox soġġettiva u ma tistax twassal għal interpretazzjoni differenti jew ħafna iktar wiesgħa tad-dispożizzjonijiet legali li l-awtorità qed tfittex it-tħaris tagħhom u/jew li huma ferm iktar tassattivi fuq il-persuna suġġetta. Fejn il-liġi timponi tali obbligi ġeneriċi li jistgħu jiġu sodisfatti b'modi diversi (u allura ma tiddisponix b'mod tassattiv kif wieħed jista' jottempera ruħu ma disposizzjonijiet tal-liġi) l-awtorità pubblika m'għandhiex diskrezzjoni jew mansjoni fil-liġi li tiddeċiedi hi stess liema hu l-mod aċċettabbli ta' kif dispożizzjoni tal-liġi għandha tiġi osservata (mingħajr lanqas biss tkun ikkomunikatu mal-persuna suġġetta minn qabel), u f'każ illi l-mod soġġettiv minnha maħsub (iżda mhux ikkomunikat lill-pubbliku) ma jiġix osservat allura tasal għal konklużjoni li hemm ksur tad-disposizzjoni legali. Dan imur kontra l-għan tal-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni u l-Artikolu 39(8) tal-Kostituzzjoni kif interpretati mill-każistika vasta tal-QEBD.*

It-Talbiet

46. *Għal dawn ir-raġunijiet, jgħidu għalhekk l-intimati 'l għaliex din l-Onorabbli Qorti m'għandhiex:*

    a. *Tiddikjara li l-Artikoli 12A, u/jew 13, u/jew 13 A, u/jew 13 B, 13 C u/jew 18, u/jew 19, tal-Att, kif ukoll ir-Regolament 21 tar-Regolamenti jilledu d-drittijiet fundamentali tal-bniedem ta' Insignia hekk kif protetti mill-Artikolu 39 (1) tal-Kostituzzjoni u/jew l-Artikolu 6 § 1 tal-Konvenzjoni; u/jew*

    b. *Tiddikjara li Il-mod kif tmexxiet l-investigazzjoni u l-proċess investigattiv li wassal biex il-Korp ħareġ id-Deċiżjoni, inkluż il-mod kif*

*inħarġet l-*Minded Letter*, jilledi l-Artikolu 6 § 3 tal-Konvenzjoni u l-Artikolu 39 (6) (a) tal-Kostituzzjoni;*

c. *Tiddikjara li l-Artikolu 13 tal-Att, u/jew ir-Regolament 21 tar-Regolamenti u/jew ċertu disposizzjonijiet tar-Regolamenti u/jew l-*Implementing Procedures *abbażi tal-liema l-Korp sab ksur li wasal għad-Deċiżjoni, jilledu l-Artikolu 39 (8) tal-Kostituzzjoni u/jew l-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni; u/jew*

d. *Tiddikjara li d-Deċiżjoni, jew parti minnha, u l-mod kif iddeċieda l-Korp jilledi l-Artikolu 39 (8) tal-Kostituzzjoni u/jew l-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni;*

e. *Tiddikjara konsegwentement nulli u inattendibbli l-proċeduri investigattivi ta'* compliance *li għamlu l-Korp; u/jew*

f. *Tiddikjara nulli u inattendibbli id-Deċiżjoni, jew parti minnha, u tħassarha kollha jew* in parte*; u/jew*

g. *Tikkundanna lill-intimati, jew min minnhom, iħallsu d-danni morali għall-ksur tad-drittijiet fuq imsemmija fil-konfront tal-esponenti; u/jew*

h. *Tagħti kull provvediment jew rimedju ieħor li din il-Qorti tħoss li huwa opportun".*

2. Rat ir-risposta tal-intimat **l-Avukat tal-Istat** ippreżentata fil-21 ta' April, 2021, fejn wieġeb kif ġej:

"Jesponi bir-rispett:

Preliminari

1. Illi preliminarjament, dawn il-proċeduri huma intempestivi għaliex <u>ir-rikorrent ma eżawrixxiex ir-rimedji ordinarji qabel ma ntavola din il-kawża kostituzzjonali speċjali</u>. L-esponent jenfasizza li proċeduri kostituzzjonali ma jistgħux jieħdu post il-proċeduri ordinarji li għandhom dejjem jiġu utilizzati l-ewwel u qabel kollox. Fil-fatt, il-multa amministrattiva mogħtija mill-Korp Għall-Analiżi ta' Informazzjoni Finanzjarja (FIAU) qiegħda tiġi kkontestata quddiem il-Qorti tal-Appell skont l-artikolu 13A tal-Kap 373 tal-Liġijiet ta' Malta. Ma jistax f'dan l-istadju jingħad li r-rikorrenti m'għandhiex rimedju xieraq meta l-appell għadu lanqas biss instema';

Għalhekk l-esponent umilment jistieden lil din l-Onorabbli Qorti sabiex *__tirrifjuta milli teżerċita s-setgħat tagħha__* *u dan skont id-disposizzjonijiet tal-proviso Artikoli 46(2) tal-Kostituzzjoni ta' Malta u l-Artikolu 4(2) tal-Kap. 319 u fid-dawl ta' sensiela ta' sentenzi li ġew deċiżi ai termini ta' dawn l-artikoli;*

2. Illi preliminarjament ukoll u bla preġudizzju għall-paragrafu preċedenti, l-esponent jeċċepixxi li l-ilmenti kollha tal-kumpannija rikorrenti ma jistgħux jiġu meqjusa fil-parametri tal-artikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni ta' Malta u dan peress li l-ilmenti tagħha ma jmissux ma' akkużi jew proċeduri kriminali. L-artikoli 12A, u /jew 13, u/jew 13A, u/jew 13B, 13C u/jew 18, u/jew 19 tal-Kap 373 tal-Liġijiet ta' Malta u r-Regolament 21 tal-Leġislazzjoni Sussidjarja 373.01 li qed jiġu attakkati mill-kumpannija rikorrenti ma jwasslu għad-determinazzjoni tal-ebda reat jew akkuża kriminali. Fil-fatt, minkejja l-effetti serji li deċiżjoni tal-Korp intimat jista' jkollha fuq ir-rikorrenti, ma jfissirx li n-natura ta' tali pieni hija waħda kriminali.

Għalhekk, il-kumpannija rikorrenti ma tistax tinqeda bl-artikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni ta' Malta sabiex tħassar dawk il-liġijiet u/jew il-proċeduri amministrattivi li nbdew taħthom;

Mertu

3. Illi *__mingħajr preġudizzju għall-paragrafi preċedenti__**, it-talbiet fil-mertu tar-rikorrent għandhom jiġu miċħuda* in toto *fil-fatt u fid-dritt peress li ċ-ċirkostanzi tal-każ assolutament ma jirrappreżentaw l-ebda ksur tad-drittijiet fundamentali tar-rikorrenti ai termini tal-Artikolu 39(1), 39(6)(a) u 39(8) tal-Kostituzzjoni u l-Artikolu 6§1, 6§3 u l-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni Ewropea għall-Protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem u Libertajiet Fundamentali u dan għar-raġunijiet segwenti li qed jiġu hawn elenkati* *__mingħajr preġudizzju għal xulxin__**:*

4. Illi skont id-disposizzjonijiet tal-Kap 373 tal-Liġijiet ta' Malta u tal-liġi sussidjarja maħruġa taħt l-istess Att, il-Korp intimat huwa mogħni bis-setgħa li joħroġ pieni amministrattivi fil-konfront ta' min jinstab li ma mexiex mal-liġijiet li jipproteġu l-użu tas-sistemi finanzjarji mill-ħasil tal-flus. Dan, bl-ebda mod ma jimplika li allura l-Korp intimat qiegħed jiddetermina jew jiddeċiedi reati kriminali;

*5. Illi hija l-liġi Maltija stess li tgħid li dawn il-proċeduri huma ta' bixra amministrattiva u mhux kriminali. Fil-fatt, l-artikolu 13A tal-Kap. 373 isemmi li: "*Kull meta persuna suġġetta tħoss ruħha aggravata b'piena amministrattiva imposta fuqha mill-Korp kif ikun hemm fir-regoli u regolamenti magħmulin taħt l-artikolu 13, u dik il-piena amministrattiva tkun ta' iżjed minn ħamest elef euro (€5,000), sew jekk din tkun imposta dwar xi kontravvenzjoni waħda jew aktar, il-

persuna suġġetta tista' tappella minn dik il-piena amministrattiva kemm fuq punti ta' liġi u fuq il-mertu.*"*

6. Għalhekk la hija l-liġi stess li tqis dawn il-proċeduri bħala ta' għamla amministrattiva, il-garanziji proċedurali li skont il-Kostituzzjoni ta' Malta jgħoddu għall-proċeduri kriminali ma jistgħux jiġu mġebbda wkoll għal dawn il-proċeduri amministrattivi. F'dan il-kuntest tapplika tant tajjeb il-massima latina - A verbis legis non est recedendum*;*

7. Illi l-esponent lanqas ma jaqbel li wieħed għandu jirreferi għall-ġurisprudenza dwar l-artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea biex wieħed jiddeċiedi jekk proċeduri amministrattivi għandhomx jitqiesu li qed jiddeterminaw reat kriminali jew le. Dan qed jingħad għaliex it-test u l-implikazzjoni tal-artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea huwa għal kollox differenti minn dak tal-artikolu 39 tal-Kostituzzjoni ta' Malta;

8. Illi b'referenza għall-artikoli tal-Kap. 373 u r-Regolament 21 tar-Regolamenti maħruġa taħt il-Kap. 373, il-kumpannija rikorrenti trid, l-ewwel u qabel kollox, tipprova li dawn is-sanzjonijiet huma forom ta' pieni ta' natura kriminali fl-ambitu tal-artikolu 6 tal-Konvenzjoni skont il-kriterji stabbiliti fis-sentenza Engel u oħrajn v. L-Olanda tat-8 ta' Ġunju 1976. Hawnhekk, tajjeb li wieħed jgħid li fil-ġurisprudenza tal-Qorti Ewropea għad-Drittijiet tal-Bniedem minn dejjem inżammet id-distinzjoni bejn pieni li jaqgħu fil-kategorija ta' "hard core of criminal law*" u "*cases not strictly belonging to the traditional categories of the criminal law*";*

*9. Illi l-esponent jenfasizza li dawn il-proċeduri mhumiex ta' natura kriminali jew piena li taqa' fil-parametri ta' "*hard core of criminal law*", allura ma hemmx għalfejn li fl-ewwel istanza l-proċeduri jitmexxew quddiem qorti. Dan ifisser allura li ma hemmx konflitt mal-prinċipji tal-jedd ta' smigħ xieraq li ċertu sanzjonijiet jiġu imposti fl-ewwel istanza minn organu amministrattiv li mhux ġudizzjarju (ara Jussila v. il-Finlandja deċiża fit-23 ta' Novembru 2006 u Hüseyin Turan v. It-Turkija deċiża fl-4 ta' Marzu 2008) u li jkollu setgħat kemm investigattivi u kemm li jagħti deċiżjonijiet (ara Janosevic vs. L-Isvezja deċiża fil-21 ta' Mejju 2003);*

10. Illi l-fatt li pieni amministrattivi jistgħu jilħqu ammonti ta' flus kbar, ma jbiddel xejn mill-fatt li dawn jistgħu jiġu mposti minn awtoritajiet amministrattivi (ara Bendenoun v. Franza tal-24 ta' Frar 1992). Sakemm id-deċiżjoni tal-organu amministrattiv tkun tista' tiġi mistħarrġa minn awtorità mogħnija b'funzjonijiet ġudizzjarji, allura ma hemm l-ebda problema mal-ħtiġijiet tas-smigħ xieraq. Fil-fatt, skont l-Artikolu 13A tal-Kap. 373 tal-Liġijiet ta' Malta, id-deċiżjoni tal-Korp

intimat tista' tiġi attakkata quddiem il-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri), kemm fuq punti ta' liġi u fuq il-mertu;

11. *Illi jibqa' l-fatt li peress li fil-każ preżenti l-Appell mid-deċiżjoni tal-Korp għadu ma ġiex deċiż, għalhekk wieħed ma jistax jitkellem fuq sanzjonijiet fil-konkret iżda fuq konġetturi u dan m'għandux jiġi aċċettat;*

12. *Illi l-artikolu 39(8) tal-Kostituzzjoni u l-artikolu 7 tal-Konvenzjoni assolutament ma japplikawx għall-każ tal-lum għaliex, apparti li ma hemm involut l-ebda reat kriminali, minn qari tal-artikoli jidher ċar li dawn jipprovdu għal każijiet li m'għandhom x'jaqsmu xejn mal-każ in diżamina;*

13. *Illi jibqa' jiġi ribadit li kwalunkwe piena amministrattiva li tista' teħel il-kumpannija rikorrenti, jekk kemm-il darba din tiġi kkonfermata mill-Qorti tal-Appell, ma tistax titqies bħala piena eċċessiva jew sproporzjonata;*

14. *Illi fid-dawl tal-eċċezzjonijiet preċedenti, l-artikoli u r-regolamenti msemmija mill-kumpannija rikorrenti u kif tmexxa l-proċess investigattiv li wassal lill-Korp biex jieħu d-deċiżjoni fondata tiegħu, ma jiksru l-ebda dritt fundamentali msemmi mir-rikorrenti u għalhekk ċertament li l-ebda kumpens jew rimedju ieħor m'għandu jiġi mogħti lill-kumpannija rikorrenti;*

15. *Salv eċċezzjonijiet ulterjuri.*

Għaldaqstant, l-esponent jitlob bir-rispett lil din l-Onorabbli Qorti jogħġobha tiċħad il-pretensjonijiet kollha kif dedotti fir-rikors promotur bħala infondati fil-fatt u fid-dritt stante li l-kumpannija rikorrenti ma sofriet l-ebda ksur tad-drittijiet tal-bniedem u tal-libertajiet fondamentali u għalhekk l-ebda forma ta' kumpens mhu dovut u dan bl-ispejjeż kontra l-istess kumpannija rikorrenti."

3. Rat ukoll it-tweġiba tal-Korp intimat tat-3 ta' Mejju, 2021, li tgħid kif ġej:

"Jesponi bir-rispett:

1. *Illi fl-ewwel lok il-Korp esponent umilment jissottometti illi s-soċjetà rikorrenti għandha rimedju ordinarju effettiv għad-disposizzjoni tagħha a tenur tal-artikolu 13A tal-Kap 373 tal-Liġijiet ta' Malta, li jipprovdi dritt ta' appell mhux biss fuq punti ta' liġi, iżda anki fuq il-mertu tad-deċiżjoni tal-Korp. Fil-fatt is-soċjetà rikorrenti għażlet li tużufruwixxi ruħha minn dan ir-rimedju u intavolat l-appell tagħha a tenur tal-imsemmi artikolu 13A, liema appell għadu pendenti. Għalhekk f'dan l-istadju, ir-rimedju ordinarju disponibbli għar-rikorrent għadu mhuwiex eżawrit. Għaldaqstant il-Korp*

*esponent umilment jissottometti illi din l-Onorabbli Qorti għandha tirrifjuta illi teserċita l-ġurisdizzjoni kostituzzjonali u konvenzjonali tagħha kif jikkontemplaw l-*provisos *tal-artikolu 46(2) tal-Kostituzzjoni u tal-artikolu 4(2) tal-Kap 319.*

2. *Illi fi kwalsiasi każ u mingħajr preġudizzju għas-suespost, jiġi eċċepit illi l-azzjoni odjerna hija waħda intempestiva billi d-deċiżjoni tal-Korp esponent fil-konfront tas-socjetà rikorrenti għadha qiegħda tiġi kkontestata permezz tal-appell hawn fuq imsemmi. Ladarba r-rikorrenti għażlet li tintavola appell, hija għandha tistenna li dak l-appell jieħu l-kors kollu tiegħu billi f'dan l-istadju għad ma hemm l-ebda deċiżjoni finali. Jekk sa llum għadu qed jiġi dibattut quddiem il-Qorti tal-Appell jekk il-multa hux ser tiġi kkonfermata jew le, wieħed ma jistax f'daqqa waħda jinsa li potenzjalment dik il-multa tista' tiġi ikkonfermata jew imħassra u jgħaddi biex jara jistax jannulla dik il-multa abbażi ta' ksur ta' liġi speċjali dwar drittijiet fundamentali (ħaġa li tippresupponi li l-multa ġiet diġà kkonfermata u ma baqa' l-ebda rimedju ordinarju ieħor taħt il-liġi ordinarja).*

3. *Illi mingħajr preġudizzju għas-suespost jiġi eċċepit illi in kwantu għal-lanjanzi immirati lejn il-Liġi innifisha, il-Korp esponent m'huwiex il-leġittimu kontradittur peress illi huwa jaqdi l-funzjonijiet tiegħu fil-parametri stabbiliti u determinati mil-Liġi u b'mod imparzjali u indipendenti minn kull entità jew awtorità oħra. F'dan is-sens, il-Korp ma jistax jinstab illi jikser ebda drittijiet fondamentali tas-soċjetà rikorrenti u għaldaqstant, il-kwistjoni dwar jekk il-Liġi twassalx għall-ksur ta' dritt fundamentali jew le tista' tiġi imwieġba biss mill-Avukat tal-Istat u mhux mill-Korp esponent.*

4. *Illi fi kwalsiasi każ u dejjem mingħajr preġudizzju għall-eċċezzjonijiet l-oħra hawn sollevati, il-Kap 373 tal-Liġijiet ta' Malta u r-regoli u regolamenti sussidjarji huma lkoll derivanti minn Liġi tal-Unjoni Ewropea u għalhekk il-leġislatur Malti huwa marbut bir-rekwiżiti tal-istess fit-trasposizzjoni tad-Direttivi in kwistjoni. F'dan ir-rigward wieħed għandu jqis il-prinċipju ġenerali abbraċċat mill-Qrati Ewropej illi l-Liġi Kommunitarja hija preżunta bħala konformi mad-drittijiet fondamentali u fi kwalsiasi każ, japplika il-prinċipju ta' supremazija tal-Liġi Kommunitarja. Fil-fatt l-inforzar tal-obbligi surreferiti huwa wkoll in linea mal-obbligi internazzjonali tal-Istat Malti, inkluż il-Liġi Ewropea kif ġia ingħad, u obbligi internazzjonali oħra inkluż ir-rakkomadazzjonijiet tal-Kummissjoni Ewropea, tal-*European Banking Authority *u l-*Financial Action Task Force*.*

5. *Illi fi kwalsiasi każ u mingħajr preġudizzju għas-suespost, l-artikoli 39(1), 39(6)(a) u 39(8) tal-Kostituzzjoni, kif ukoll l-artikoli 6(3) u 7 tal-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem ("il-Konvenzjoni") ma jsibu l-ebda applikazzjoni fil-każ odjern in kwantu tali artikoli jipprovdu esklussivament għall-garanziji fil-kamp kriminali. Il-Korp esponent ma jagħmel l-ebda determinazzjoni ta' dan it-tip billi huwa jiddetermina biss kwistjonijiet amministrattivi. Għalhekk ma jista' jkun hemm ebda każ ta' leżjoni tad-drittijiet sanċiti mill-imsemmija artikoli peress li l-garanziji hemm delineati mhumiex applikabbli għall-każ odjern.*

6. *Illi l-proċess adoperat mill-Korp esponent huwa strettament amministrattiv u l-multa imposta mill-Korp hija waħda amministrattiva. Il-*quantum *tal-multa m'hijiex l-unika kunsiderazzjoni li għandha tiġi meqjusa meta wieħed jiġi biex jiddetermina in-natura tal-multa. Fost il-fatturi l-oħra li jindikaw li l-multa hija waħda amministrattiva, wieħed għandu inter alia iqis il-fatt li l-imsemmija multa la tista' twassal għal restrizzjonijiet fuq il-libertà tal-persuna, u lanqas tista' tiġi riflessa fil-fedina penali ta' persuna. Inoltre s-sanzjoni hija intiża biss bħala deterrent u mhix ukoll punittiva, u ebda multa hekk imposta ma hija konvertibbli fi priġunerija. F'dan is-sens ukoll il-*quantum *għandu jiġi konsidrat ukoll fil-kuntest tal-vjolazzjonijiet regolatorji kommessi u tan-natura tal-persuna suġġetta relattiva; evidentement sabiex multa amministrattiva tkun effettiva, jeħtieġ illi jkun hemm element ta' proporzjonalità relattivament għaċ-ċirkostanzi kollha tal-każ. Il-multa imposta hija proporzjonata tenut kont tal-vjolazzjonijiet regolatorji numerużi u sistematiċi kommessi mis-soċjetà rikorrenti. Dawn kollha huma fost varji fatturi importanti li jissottolineaw in-natura amministrattiva tas-sanzjoni in kwistjoni.*

7. *Illi inoltre l-Kap 373 tal-Liġijiet ta' Malta u r-regoli u regolamenti sussidjarji huma lkoll derivanti minn Liġi tal-Unjoni Ewropea, li espressament tikklassifika s-sanzjonijiet in disamina bħala sanzjonijiet amministrattivi u mhux penali.*

8. *Illi għalhekk il-varji garanziji li qiegħda tipprova tinvoka r-rikorrenti ma jsibux applikabbilità fil-każ odjern u f'dan is-sens ukoll ma jista' jkun hemm ebda ksur tal-artikoli 39(1), 39(6)(a) u 39(8) tal-Kostituzzjoni u l-artikoli 6(3) u 7 tal-Konvenzjoni in kwantu l-każ odjern si tratta dwar proċeduri ta' natura amministrattiva u mhux kriminali.*

9. *Illi fi kwalsiasi każ u mingħajr preġudizzju għas-suespost, fir-rigward tal-ewwel talba tar-rikorrenti jiġi bir-rispett eċċepit illi l-ebda mill-artikoli 12A,*

13, 13A, 13B, 13C, 18 u 19 tal-Kap 373 tal-Liġijiet ta' Malta u lanqas ir-Regolament 21 tar-Regolamenti kontra Money Laundering *u Finanzjar ta' Terrorizmu (L.S. 373.01) ("ir-Regolamenti"), ma jilledu d-dritt fondamentali għal smigħ xieraq kif sanċit taħt l-artikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni u l-artikolu 6(1) tal-Kovenzjoni. Kif ġia sottomess, l-artikolu 39(1) japplika biss fil-kuntest ta' proċeduri kriminali u mhux fil-kuntest ta' proċeduri amministrattivi, bħal dawk odjerni.*

10. *Illi fi kwalsiasi każ u mingħajr preġudizzju, il-Korp esponent huwa enti indipendenti, awtonomu u imparzjali. Inoltre l-Korp għandu struttura li tiggarantixxi li min qed jiddeċiedi dwar il-ksur tal-obbligi legali mill-persuni suġġetti u dwar l-imposizzjoni ta' miżuri amministrattivi, inkluż pieni amministrattivi, igawdi indipendenza u imparzjalità u mhux minnu li l-istess persuni qed jaġixxu ta' prosekuzzjoni, ġurija u mħallef fl-istess każ, kif tallega s-soċjetà rikorrenti fir-rikors tagħha.*

11. *Illi fi kwalsiasi każ u dejjem mingħajr preġudizzju għas-suespost, il-Korp esponent jaġixxi bħala Regolatur a tenur tal-Kap 373 billi jissorvelja lill-Persuni Suġġetti sabiex jassigura l-konformità tagħhom mal-obbligi kollha relattivi li huma intiżi sabiex l-imsemmija Persuni Suġġetti ma jiġux utilizzati minn terzi għall-finijiet ta' ħasil ta' flus jew finanzjar ta' terroriżmu. Dan huwa dover impost fuq il-Korp mil-Liġi stess, li tirrikjedi li l-Korp jimponi l-multi amministrattivi appożiti f'każ ta' ksur tal-imsemmija obbligi. L-interess tal-Korp qua Regolatur huwa propju l-osservanza tal-disposizzjonijiet tal-Liġi u l-prevenzjoni ta' ħasil ta' flus u finanzjar ta' terroriżmu. Għalhekk il-Korp esponent huwa għal kollox indipendenti u imparzjali wkoll in kwantu l-unika interess illi huwa għandu huwa propju l-osservanza tal-Liġi.*

12. *Illi fi kwalsiasi każ u dejjem mingħajr preġudizzju għas-suespost, l-Artikolu 13A tal-Kap 373 jagħti rimedju adegwat biex jiġi assigurat id-dritt tas-smigħ xieraq. A tenur tal-imsemmi artikolu 13A, il-persuna suġġetta li fuqha tkun ġiet inflitta l-multa, għandha l-opportunità li tressaq il-każ kollu tagħha – kemm fuq punti ta' fatti, kif ukoll ta' liġi – quddiem Qorti mwaqqfa bil-Liġi u mogħnija bil-garanziji kollha ta' indipendenza u imparzjalità. Dan ifisser li d-dettami tal-jedd għal smigħ xieraq jinsabu pjenament sodisfatti. Ir-reviżjoni tad-deċiżjoni tal-esponent mill-Qorti tal-Appell hija garanzija suffiċjenti ta' smigħ xieraq fir-rigward tal-multi imposti mill-Korp. Għalhekk ukoll ma jista' jirriżulta ebda ksur, la tal-artikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni u lanqas tal-Artikolu 6(1) tal-Konvenzjoni.*

13. *Illi l-imsemmi dritt ta' appell taħt l-artikolu 13A huwa wieħed sħiħ u ma huwa ristrett b'ebda mod. Jidher li r-rikorrenti qiegħda tibbaża din il-parti tal-ilment tagħha fuq dak li hija tikkonsidra bħala limitazzjonijiet proċedurali naxxenti mill-Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta. Madanakollu din il-lanjanza hija infondata għaliex il-Liġi proċedurali espressament tipprovdi għall-possibilità illi jitressqu provi u jsiru sottomissjonijiet ulterjuri anke fl-istadju tal-appell. Fil-fatt lanqas ma tista' r-rikorrenti tgħid illi hija ġiet imċaħħda mill-possibilità li tressaq provi fl-istadju tal-appell għaliex hija fil-fatt (sal-ġurnata tal-llum) għadha ma għamlet ebda talba f'dak is-sens quddiem l-Onorabbli Qorti tal-Appell. Addirittura jiġi rilevat illi fil-kors tal-appelli taħt l-artikolu 13A tal-Kap. 373, il-Qorti tal-Appell regolarment tisma' l-provi meta mitluba li tagħmel dan.*

14. *Illi fi kwlasiasi każ u mingħajr preġudizzju, il-Korp esponent f'kull stadju attivament involva lis-socjetà rikorrenti u provdieha bl-informazzjoni sħiħa u dettaljata dwar il-proċess li eventwalment wassal għad-deċiżjoni tiegħu, inkluż bl-involviment tal-istess rikorrenti waqt iż-żjara u billi fornieha b'dettall estensiv qabel ma taha l-opportunità li tressaq ir-rappresentazzjonijiet tagħha, u dan sabiex hija tkun f'posizzjoni li tiddefendi ruħha b'mod effettiv, kif fil-fatt kellha opportunità sħiħa li tagħmel. Ir-rikorrenti kienet mitluba tissupplixxi lill-Korp bid-dokumenti li juru li hija kienet konformi mal-obbligi tagħha sa minn qabel ma saret iż-żjara. Hija ngħatat l-istess opportunità waqt iż-żjara stess u anke sussegwentement, inkluż meta ġiet mgħarrfa dettaljament bil-vjolazzjonijiet li preliminarjament deher li kienu jissussistu. Għalhekk ir-rikorrenti kellha kull opportunità li tressaq il-provi tagħha anke quddiem il-Korp qabel ma wasal għad-deċiżjoni tiegħu.*

15. *Illi lanqas ma huwa minnu illi d-dritt ta' appell taħt l-artikolu 13A tal-Kap 373 iwassal għal xi inverżjoni tal-oneru tal-prova. Fl-istadju tal-appell, il-Korp esponent ikun diġà ressaq il-każ tiegħu fis-sħiħ, kif kontenut fid-deċiżjoni appellata stess u għalhekk jekk f'dak l-istadju l-persuna suġġetta li tkun qiegħda tappella mill-multa jidhrilha li għandha provi xi tressaq, hija effettivament tkun qiegħda twieġeb għall-posizzjoni meħuda mill-Korp ibbażata fuq il-provi kollha miġbura minnu u li jikkostitwixxu l-kontenut tal-file intern li jwassal għad-deċiżjoni tal-Korp u li jiġi preżentat quddiem il-Qorti tal-Appell u li huwa disponibbli għall-persuna suġġetta. Lanqas ma huwa rilevanti t-terminu għad-deċiżjoni tal-Qorti kif stabbilit mil-Liġi. Il-fatt illi l-Liġi tipprovdi għall-proċess spedit bl-ebda mod ma jfisser illi d-dritt għal*

smigħ xieraq jiġi mittifes. L-argument tar-rikorrenti huwa wieħed spekolattiv u mingħajr bażi; ir-rikorrenti qiegħda tagħmel assunzjonijiet fiergħa dwar dak li jista' jaffettwa l-ħsieb tal-ġudikant. Addirittura a tenur tal-artikolu 13A(5) tal-Kap 373, dak it-terminu jista' jiġi estiż bil-qbil taż-żewġ partijiet ***jew*** *mill-Qorti minn jedda għal raġunijiet eċċezzjonali. L-element ta' diskrezzjoni tal-ġudikant jibqa' dejjem essenzjali propju sabiex ikopri dawk is-sitwazzjonijiet li l-Liġi mhux neċessarjament tkun prevediet, u dan sabiex jigi aċċertat illi ssir ġustizzja f'kull ċirkostanza.*

16. *Illi fir-rigward tal-allegat ksur tal-parità tal-armi, ir-rikorrenti tibbaża l-ilment tagħha primarjament fuq allegat ksur tad-dritt li ma tinkriminax ruħha, liema dritt japplika biss fil-kamp kriminali u għalhekk ma għandux rilevanza għal dawn il-proċeduri. Fi kwalunkwe każ u mingħajr preġudizzju, l-allegazzjoni hija kompletament infondata. Ir-rikorrenti erronjament tirreferi għall-proċess li wassal għad-deċiżjoni tal-Korp bħala wieħed investigattiv; dak il-proċess fil-fatt huwa wieħed superviżorju u mhux investigattiv. Dak li għamel il-Korp huwa* compliance review *fir-rigward tal-operat tar-rikorrenti sabiex jiġi determinat jekk ir-rikorrenti kinitx konformi mal-obbligi legali tagħha min lat regolatorju. Din hija proċedura rutina ta' superviżjoni u l-persuna suġġetta għandha l-obbligu skont il-Liġi illi tikkopera mal-Korp fil-kors tal-proċess ta' superviżjoni u tgħaddi d-dokumenti u l-informazzjoni kollha rilevanti biex turi illi hija tinsab konformi mal-obbligi tagħha. F'każ li l-persuna suġġetta tonqos milli tipprovdi d-dokumenti u informazzjoni mitluba minnu, il-Korp għandu kull jedd illi jinferixxi li dawn ma kienux eżistenti. Il-lanjanza tar-rikorrenti għandha addirittura mill-assurd meta wieħed iqis illi l-Korp għandu d-dmir illi jwettaq monitoraġġ fuq il-persuni suġġetti u jaċċerta ruħhu li kull persuna soġġetta tkun qiegħda żżomm l-informazzjoni u dokumentazzjoni kollha li hija rikjesta bil-liġi li żżomm. Ikun kontrosens li wieħed jippretendi li persuna soġġetta tista' tinjora l-obbligi tagħha naxxenti mil-liġi u tinħeba wara l-iskuża li ma tridx tikxef dawk id-dokumenti, meta hija l-liġi stess li tobbligaha li żżomm u tikkompila dawk id-dokumenti għall-fini ta' trasparenza u għall-prevenzjoni tal-ħasil ta' flus u tal-iffinanzjar tat-terrroriżmu. Li kieku l-persuna soġġetta kellu jkollha l-possibilità li tirrifjuta li tgħaddi d-dokumentazzjoni lir-regolatur, is-sitwazzjoni tkun verament assurda billi tirrendi l-liġi mingħajr snien u b'hekk tiftaħ is-suq kompletament għall-abbuż mingħajr ebda forma ta' sorveljanza effettiva. Ta' min jirrileva illi hemm varji istanzi fil-liġi fejn persuna hija mistennija li tforni dokumenti lil xi awtorità. Eżempju ta' dan huwa l-obbligu li wieħed*

jissottometti l-formola tat-taxxa mal-Kummissarju tat-Taxxa - żgur li ħadd ma jgħaddilu mill-ebda kantuniera ta' moħħu li ma jissottomettix l-imsemmija formola u fl-istess waqt jargumenta illi l-Kummissarju tat-Taxxa mhux intitolat li jassumi li dik il-formola ma teżistix jew jippretendi li jista' ma jissottomettix dik il-formola għaliex altrimenti huwa jinkrimina ruħhu. Dawn il-paraguni juru biċ-ċar illi l-argument tas-soċjetà rikorrenti huwa tassew superfluwu.

17. *Illi għal dak li jirrigwarda l-allegazzjoni dwar nuqqas ta' parità tal-armi, jiġi wkoll bir-rispett eċċepit illi dan lanqas ma huwa il-każ. Il-Korp għandu bżonn iż-żmien sabiex jevalwa d-dokumenti mgħoddija lilu mill-persuna suġġetta; dawn id-dokumenti dejjem kienu u baqgħu fil-pussess ta' dik il-persuna suġġetta in kwantu huma dokumenti tagħha stess. Ma huwiex il-każ illi r-rikorrenti ġiet imċaħħda minn aċċess għad-dokumenti relattivi. Di più, qabel ma wasal għad-deċiżjoni tiegħu, il-Korp forna lis-soċjetà rikorrenti bis-sejbiet preliminari tiegħu b'mod dettaljat u b'referenza speċifika għall-każijiet partikolari fejn deher li seta' kien hemm nuqqasijiet, u għalhekk il-Korp forna lir-rikorrenti bl-informazzjoni sħiħa sabiex hi kienet f'posizzjoni fejn setgħet tiddefendi ruħha b'mod effettiv. In kwantu għat-termini li tillanja dwarhom ir-rikorrenti, dawk it-termini maħruġa mill-Korp jistgħu jiġu estiżi fuq talba tal-persuna suġġetta, li ma għamlet ebda talba f'dan is-sens. Dan filwaqt illi t-terminu tal-appell ta' għoxrin ġurnata kif stabbilit mil-Liġi, huwa in linea mat-termini legali li japplikaw b'mod ġenerali għall-appelli fil-proċeduri ġudizzjarji nostrani.*

18. *Illi għalhekk in vista tas-suespost, assolutament mhuwiex il-każ illi l-artikoli 12A u/jew, 13 u/jew, 13A u/jew, 13B u/jew, 13C u/jew, 18 u/jew 19 tal-Kap 373 u/jew ir-Regolament 21 tar-Regolamenti jilledu d-dritt għal smigħ xieraq kif sanċit mill-artikoli 39(1) tal-Kostituzzjoni u 6(1) tal-Konvenzjoni.*

19. *Illi fir-rigward tat-tieni talba tar-rikorrenti, jiġi umilment eċċepit illi l-artikolu 6(3) tal-Konvenzjoni u l-artikolu 39(6)(a) tal-Kostituzzjoni ma jsibu ebda applikabbilità fil-kuntest odjern ta' proċeduri amministrattivi billi l-garanziji naxxenti minnhom jirrigwardaw garanziji fi proċeduri kriminali kif ġia ingħad, u għalhekk ma jista' jinsab ebda ksur tal-imsemmija artikoli fil-każ odjern.*

20. *Illi fi kwalsiasi każ u mingħajr pregudizzju għas-suespost, jiġi eċċepit illi l-proċess li wassal għad-deċiżjoni tal-Korp bl-ebda mod ma' jilledi d-drittijiet tar-rikorrenti. Is-soċjetà rikorrenti ġiet mgħarrfa bil-miktub, b'ilsien li hija tifhem, dettaljament dwar x'kienu il-vjolazzjonijiet li l-Korp dehrlu li seta'*

kien hemm u dan permezz tal-hekk imsejħa Potential Breaches Letter *ta' nhar it-3 t'April 2020. Għandu jiġi apprezzat il-fatt illi l-proċess li wassal għad-deċiżjoni finali tal-Korp, ma huwiex investigattiv kif qiegħda tallega r-rikorrenti fir-rikors tagħha. Il-proċess huwa wieħed ta' superviżjoni (*compliance review*) li issir bħala rutina fuq il-persuni suġġetti b'mod ġenerali, u mhux fuq xi suspett ta' ksur tal-Liġi. F'dan is-sens, meta jinbeda l-proċess ma jkun hemm ebda suspett kwalunkwe iżda merament tinbeda proċedura regolatorja fejn il-Korp jitlob aċċess għall-proċeduri u dokumenti tal-persuna suġġetta biex ikun jista' jiddetermina jekk hijiex qiegħda taderixxi ruħha mal-obbligi tagħha dwar il-prevenzjoni tal-ħasil ta' flus u finanzjar ta' terroriżmu. F'dak il-punt inizzjali ma kien hemm xejn li l-Korp seta' jinforma lir-rikorrenti bih. Meta imbagħad ġie konkluż illi kien jidher li hemm ksur tal-Liġi, il-Korp bagħat l-imsemmija* Potential Beaches Letter*, li dettaljament tiddelinea l-fatti relattivi u tikkwota in-numru estensiv tad-disposizzjonijiet tal-Liġi li kien jidher li ġew miksura. Dan kien jixhed il-fatt li din kienet kwistjoni serja. Il-fatt li l-multa li l-Korp eventwalment impona ma ġietx indikata f'dak il-punt, huwa kompletament irrelevanti peress illi l-Korp ma kellu ebda obbligu li jindika dan. Il-pieni li persuna suġġetta tista' teħel joħorġu mil-Liġi u in linea mal-massima bażilari* ignorantia juris neminem excusat*, ir-rikorrenti ma tistax tistrieħ fuq in-nuqqas ta' għarfien tagħha tal-Liġi.*

21. *Illi għalhekk ukoll assolutament ma kien hemm ebda ksur tal-artikoli 6(3) tal-Konvenzjoni u 39(6)(a) tal-Kostituzzjoni.*

22. *Illi fir-rigward tat-tielet talba, il-Korp esponent umilment jeċċepixxi illi l-artikolu 13 tal-Kap 373, ir-Regolament 21 tar-Regolamenti, u r-Regolamenti u l-*Implementing Procedures *abbażi ta' liema l-Korp sab ksur, bl-ebda mod ma jilledu d-dritt fondamentali kif sanċit fl-artikolu 39(8) tal-Kostituzzjoni u l-artikolu 7 tal-Konvenzjoni.*

23. *Illi fl-ewwel lok l-artikolu 39(8) tal-Kostituzzjoni u l-artikolu 7 tal-Konvenzjoni it-tnejn huma applikabbli biss fil-kamp kriminali, u għalhekk ma jsibu ebda applikazzjoni fil-każ odjern li jikkonċerna multa amministrattiva imposta mir-Regolatur, dan kif ġia eċċepit hawn fuq.*

24. *Illi fi kwalsiasi każ u mingħajr preġudizzju, jiġi eċċepit li d-disposizzjonijiet tal-Liġi huma ampjament ċari, ċerti u dettaljati u ma hemm ebda lok ta' dubbju dwar l-obbligi li jinkombu fuq il-persuna suġġetta. F'dan ir-rigward, jiġi rilevat illi fil-fatt ir-rikorrenti lanqas ma indikat liema huma dawk id-disposizzjonijiet li qiegħda tallega li jilledu d-drittijiet tagħha. Daqstant*

ieħor huma ċari fil-Liġi l-multi li tista' teħel il-persuna suġġetta u għalhekk, id-disposizzjonijiet tal-Liġi u regoli u regolamenti kollha sussidjarji, kif ukoll il-proċess ta' compliance review *u d-deċiżjoni tal-Korp, bl-ebda mod ma jilledu d-drittijiet tar-rikorrenti.*

25. *Illi daqstant ieħor għal dak li jirrigwarda r-raba' talba tar-rikorrenti, jiġi eċċepit illi ebda parti mid-deċiżjoni tal-Korp, jew tal-mod kif iddeċieda l-Korp, ma tilledi l-imsemmi artikolu 39(8) tal-Kostituzzjoni u l-artikolu 7 tal-Konvenzjoni. Il-Liġi hija ċara kif ingħad u l-kwistjoni dwar jekk il-Korp esponent applikax il-Liġi sew, ma hijiex kwistjoni ta' natura kostituzzjonali iżda tidħol fil-mertu tal-każ innifsu li jinsab pendenti quddiem l-Onorabbli Qorti tal-Appell, li tista' tvarja, tħassar jew tikkonferma d-deċiżjoni tal-Korp.*

26. *Illi għalhekk il-proċess ta'* compliance review *u d-deċiżjoni tal-Korp fil-konfront tas-soċjetà rikorrenti huma lkoll validi u skont il-Liġi.*

27. *Illi mingħajr preġudizzju għas-suespost l-artikoli 12A u/jew, 13 u/jew, 13A u/jew, 13B u/jew, 13C u/jew, 18 u/jew 19 tal-Kap 373 tal-Liġijiet ta' Malta u/jew ir-Regolament 21, kif ukoll id-disposizzjonijiet tar-Regolamenti u l-*Implementing Procedures *li abbażi tagħhom il-Korp sab il-ksur tal-obbligi tar-rikorrenti, bl-ebda mod ma jilledu d-drittijiet fundamentali tas-soċjetà rikorrenti u l-Korp esponent fi kwalsijasi każ mexa skont il-Liġi, inkluż fil-proċess li wassal għad-deċiżjoni tiegħu, u ma wettaq ebda ksur tad-drittijiet fundamentali tas-soċjetà rikorrenti u għalhekk l-allegazzjonijiet tas-soċjetà rikorrenti huma għal kollox infondati fil-fatt u fid-dritt.*

28. *Illi għalhekk ukoll l-esponent ma jista' jiġi dikjarat responsabbli tal-ebda danni fil-konfront tas-soċjetà rikorrenti.*

29. *Illi assolutament mingħajr preġudizzju għas-suespost, f'każ li din il-Qorti jidhrilha li xi waħda jew aktar mit-talbiet tas-soċjetà rikorrenti jimmeritaw li jiġu milqugħa (u dan qed jingħad purament għall-grazzja tal-argument, billi l-Korp esponenti jidhirlu li dawk it-talbiet għandhom effettivament jiġu miċħuda fl-interezza tagħhom) allura f'dak il-każ dikjarazzjoni ta' ksur ta' drittijiet fundamentali għandha tkun suffiċjenti u m'għandux ikun il-każ li l-Qorti tiffissa ebda kumpens jew danni.*

30. *Illi wkoll mingħajr preġudizzju għas-suespost, fi kwalunkwe każ jiġi osservat li t-talba tar-rikorrenti għall-ħlas ta' danni morali mhijiex preċeduta minn talba għal dikjarazzjoni ta' responsabbilità għal danni morali u talba għal*

kwantifikazzjoni ta' danni u għalhekk jiġi eċċepit li għal din ir-raġuni wkoll tali talba għall-ħlas ta' danni kif impostata ma tistax tigi milqugħha.

31. Illi t-talbiet tar-rikorrenti huma infondati fil-fatt u fid-dritt u għandhom jiġu miċħuda bl-ispejjeż kontra l-istess soċjetà rikorrenti.

32. Salv eċċezzjonijiet ulterjuri.

Għaldaqstant għar-raġunijiet kollha suesposti, hija l-umli sottomissjoni tal-Korp esponent illi t-talbiet kollha kontenuti fir-rikors kostituzzjonali imressaq mis-soċjetà rikorrenti Insignia Cards Limtied għandhom jiġu miċħuda fl-intier tagħhom, bl-ispejjeż kontra l-istess rikorrenti."

Rat l-atti kollha tal-kawża.

Rat id-dokumenti li ġew esebiti in atti.

Rat in-nota tas-soċjetà rikorrenti tal-14 ta' Mejju, 2021 li permezz tagħha ġew ippreżentati l-*affidavit* tad-direttur tagħha Ephrem Pisani u dokumenti oħrajn.

Rat il-verbal tas-seduta tal-14 ta' Mejju, 2021 fejn il-partijiet iddikjaraw li qabel kull ħaġa oħra għandhom jiġu ttrattati l-ewwel eċċezzjoni preliminari tal-Korp intimat u l-ewwel eċċezzjoni tal-intimat Avukat tal-Istat.

Semgħet it-trattazzjoni tal-avukati difensuri tal-partijiet l-ewwel eċċezzjoni preliminari tal-Korp intimat u l-ewwel eċċezzjoni tal-intimat Avukat tal-Istat.

Rat il-verbal tal-udjenza tat-18 ta' Ġunju, 2021 fejn il-kawża tħalliet għas-sentenza dwar l-ewwel eċċezzjoni preliminari tal-Korp intimat u l-ewwel eċċezzjoni tal-intimati Avukat tal-Istat.

<u>Il-kwistjoni bejn il-partijiet</u>

4. Is-soċjetà rikorrenti tirrileva li permezz ta' ittra tal-24 ta' Novembru, 2020[1], il-Korp intimat kien infurmaha bid-deċiżjoni tiegħu li jimponi piena hekk imsejħa amministrattiva fl-ammont ta' €373,670, u dan *ai termini* tal-artikolu 13 tal-Att Kontra Money Laundering (Kap. 373 tal-Liġijiet ta' Malta) [minn issa 'l quddiem il-Kap. 373] u tar-Regolament 21 tar-Regolamenti Kontra *Money Laundering* u Finanzjar ta' Terroriżmu (L.S. 373.01 tal-Liġijiet ta' Malta) [minn issa 'l quddiem "ir-Regolamenti"]. Dan wara li l-Korp intimat allegatament ikkostata diversi nuqqasijiet fl-operat tagħha. Is-soċjetà rikorrenti ħassitha aggravata b'din id-deċiżjoni u għalhekk intavolat appell quddiem il-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri) skont id-dispożizzjonijiet tal-Kap. 373. Iżda fl-istess waqt u peress li hija kellha diversi lmenti ta' natura kostituzzjonali fir-rigward tad-dispożizzjonijiet ta' dik il-liġi u tar-regolamenti msemmija, kif ukoll fir-rigward tal-investiazzjoni li wettaq il-Korp intimat u d-deċiżjoni tiegħu, hija qiegħda tirrikorri quddiem din il-Qorti sabiex b'hekk jiġu deċiżi l-ilmenti tagħha. Tispjega li l-pretensjonijiet tagħha huma s-segwenti:

(i) permezz tal-artikoli 12A, u/jew 13, u/jew 13A, u/jew 13B, 13C u/jew 18, u/jew 19 tal-Kap. 363 u anki permezz tar-Regolament 21 tar-Regolamenti (a) il-Korp huwa mogħni bis-setgħa li jagħmilha ta' investigatur, prosekutur u 'qorti'; u (b) hemm nuqqas ta' rimedju adegwat ta' appell; sabiex b'hekk l-imsemmija dispożizzjonijiet jiksru d-drittijiet fundamentali tal-bniedem kif protetti mis-subartikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni ta' Malta (minn issa 'l quddiem 'il-Kostituzzjoni') u/jew

[1] Dok. A a *fol.* 20.

is-subartikolu 6(1) tal-Konvenzjoni Ewropea għall-Protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem u tal-Libertajiet Fondamentali [minn issa 'l quddiem 'il-Konvenzjoni'];

(ii) il-mod kif tmexxiet l-investigazzjoni u anki l-proċess investigattiv li wassal għad-deċiżjoni tal-Korp, sar bi ksur tas-subartikolu 6(3) tal-Konvenzjoni Ewropea u tal-para. (a) tas-subartikolu 39(6) tal-Kostituzzjoni; u

(iii) l-artikolu 13 tal-Att u/jew ir-Regolament 21 tar-Regolamenti u/jew l-*Implementing Procedures – Part 1* u *Part 2 (Remote Gaming)* [minn issa 'l quddiem 'l-*Implementing Procedures*'], li tagħhom il-Korp intimat sab ksur u b'hekk wasal għad-deċiżjoni tiegħu fil-konfront tas-soċjetà rikorrenti, jiksru d-dispożizzjonijiet tas-subartikolu 39(8) tal-Kostituzzjoni u/jew l-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni Ewropea stante li l-Korp intimat abbuża mid-diskrezzjoni tiegħu mogħtija permezz tal-liġi u aġixxa b'mod arbitrarju u sab li l-imsemmija soċjeta' rikorrenti kienet ħatja ta' akkużi ta' natura kriminali li ma jirriżultawx mil-liġi.

5. Min-naħa tiegħu l-intimat Avukat tal-Istat permezz tal-ewwel eċċezzjoni tiegħu jissottometti li l-azzjoni odjerna hija waħda intempestiva għaliex s-soċjetà rikorrenti ma eżawrietx ir-rimedji ordinarji a dispożizzjoni tagħha. Jissottometti li proċeduri ordinarji ma jistgħux jiġu sostitwiti permezz ta' dawk kostituzzjonali, u barra minn hekk fil-każ odjern il-multa amministrattiva imposta mill-Korp intimat kienet qiegħda tiġi kkontestata quddiem il-Qorti tal-Appell *ai termini* tal-artikolu 13A tal-Kap. 373. Għalhekk ma setax jingħad li s-

soċjetà rikorrenti ma kellhiex rimedju xieraq meta l-appell ma kienx għadu nstema'. Għal din ir-raġuni, l-intimat Avukat tal-Istat qed jistieden lil din il-Qorti sabiex tirrifjuta milli teżerċita s-setgħat tagħha u dan fid-dawl tad-dispożizzjonijiet tas-subartikolu 46(2) tal-Kostituzzjoni u tas-subartikolu 4(2) tal-Kap. 319, u wkoll skont l-insenjament ta' bosta sentenzi li ngħataw skont it-termini ta' dawn l-artikoli.

6. Il-Korp intimat jikkontesta ukoll l-preżentata tal-proċeduri odjerni permezz tal-ewwel eċċezzjoni tiegħu. Jissottometti li s-soċjetà rikorrenti għandha rimedju ordinarju effettiv permezz tal-artikolu 13A tal-Kap. 373 li jagħti d-dritt ta' appell mid-deċiżjoni tal-Korp kemm fuq punti ta' liġi, kif ukoll fuq il-mertu. Jirrileva li s-soċjetà rikorrenti fil-fatt kienet għażlet li tirrikorri għal dan ir-rimedju u l-appell tagħha kien għadu pendenti. Għalhekk, anki l-Korp appellat qed jippretendi li din il-Qorti għandha tirrifjuta milli teżerċita l-ġurisdizzjoni kostituzzjonali u konvenzjonali tagħha skont il-provvedimenti tal-*provisos* tas-subartikolu 46(2) tal-Kostituzzjoni u tas-subartikolu 4(2) tal-Kap. 319.

<u>Konsiderazzjonijiet legali</u>

7. Il-Qorti tgħid li huwa tassew minnu li l-proċeduri odjerni huma intempestivi. Fis-sentenza tagħha tal-31 ta' Jannar, 2014 fl-ismijiet **John Grech *vs.* Onor. Prim Ministru**[2], il-Qorti Kostituzzjonali esprimiet ruħha kif ġej:

> *"22. Illi dwar il-posizzjoni legali, il-Qorti tagħmel referenza għall-prinċipji miġbura fis-sentenza mogħtija minnha fis-16 ta' Jannar 2006 fil-kawża **Olena Tretyak v Direttur***

[2] Rik.Kost. 68/2011SC.

> ***taċ-Ċittadinanza u Expatriates Affairs**. Fis-suċċint jista' jingħad li llum huwa assodat fil-ġurisprudenza li biex l-ewwel qorti tiddeklina milli teżerċita s-setgħat Kostituzzjonali tagħha jeħtieġ li l-liġi ordinarja tagħti rimedju prattiku, aċċessibbli, effettiv, adegwat u sħiħ għal-lanjanza tar-rikorrent. Mhuwiex neċessarju suċċess garantit, basta li r-rikorrent ikollu l-opportunità fil-liġi ordinarja li jakkwista tali rimedju bl-applikazzjoni ta' din il-liġi."*

8. Fil-każ odjern mhux kontestat il-fatt li s-soċjetà rikorrenti għandha rimedju skont il-liġi ordinarja permezz ta' appell quddiem il-Qorti tal-Appell (Inferjuri) u fil-fatt jirriżulta li kontestwalment hija intavolat l-appell tagħha mid-deċiżjoni tal-Korp appellat u liema appell għadu qed jinstema' minn dik il-Qorti. Huwa minnu li l-lanjanzi li s-soċjetà rikorrenti ressqet quddiem l-imsemmija Qorti mhumiex dawk ta' natura kostituzzjonali li qiegħda tressaq hawn, imma dawn tal-aħħar essenzjalment huma msejsa fuq l-ilmenti li hija għamlet lill-Qorti tal-Appell (Inferjuri) jew huma marbutin magħhom. B'hekk jiġi rilevat li huwa biss jekk dik il-Qorti tonqos milli adegwatament tindirizza l-ilmenti tagħha li mbagħad is-soċjetà rikorrenti għandha d-dritt li tirrikorri lil din il-Qorti. Imma jekk il-Qorti tal-Appell (Inferjuri) tiddeċiedi billi tilqa' t-talbiet tas-soċjetà rikorrenti, jew tindirizzahom b'mod li ġġib fix-xejn l-ilmenti tagħha ta' natura kostituzzjonali u/jew konvenzjonali, ma jkunx hemm lok aktar li s-soċjetà rikorrenti tirrikorri lil din il-Qorti. Għalhekk ikun jonqos li wieħed jara d-deċiżjoni ta' dik il-Qorti tal-Appell (Inferjuri) qabel ma jistgħu jiġu kkonsidrati l-ilmenti ta' natura kostituzzjonali u konvenzjonali tagħha kif miġjuba quddiem din il-Qorti.

9. Għaldaqstant il-Qorti tgħid li l-proċeduri odjerni huma intempestivi u tagħraf li huwa għaqli li tiddeklina milli teżerċita s-setgħat tagħha skont id-

diskrezzjoni mogħtija lilha permezz tal-*provisos* tas-subartikolu 46(2) tal-Kostituzzjoni u tas-subartikolu 4(2) tal-Kap. 319.

<u>Decide</u>

Għaldaqstant għar-raġunijiet premessi, il-Qorti tilqa' l-ewwel eċċezzjoni preliminari tal-Korp intimat u l-ewwel eċċezzjoni preliminari tal-intimat Avukat tal-Istat, u qiegħda tiddeċiedi billi tirrifjuta li teżerċita s-setgħat tagħha skont id-diskrezzjoni mogħtija lilha permezz tas-subartikolu 46(2) tal-Kostituzzjoni u tas-subartikolu 4(2) tal-Kap. 319 tal-Liġijiet ta' Malta.

L-ispejjeż għandhom ikunu a karigu tas-soċjetà rikorrenti.

Moqrija.

Onor. Dr Lawrence Mintoff LL.D.
Imħallef

Rosemarie Calleja
Deputat Reġistratur